Τὸ φύλλον Δραχμὲς 2 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐπιτιμώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ καλ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθῶς παρουσιάζον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἐπιμελείας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀρίστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΤΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἔτησία δραχμ. 75. Ἑξάμηνος δρ. 40. Τρίμηνος δρ. 22.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίγόστου γρόσια διακοσ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΟ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Βαρβαΐσσου ἀριθ. 18, παρὰ τὸ Βαμβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 32ος — Ἐν Ἀθήναις, 17 Ὀκτωβρίου 1925 — Ἔτος 47ον—Ἀριθ. 46

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΑΚΙ

[Μυθιστόρημα τοῦ Δοχαγοῦ DANRIT*]*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'. (Συνέχεια)

— Τί σατανικὴ ἐφεύρεση, ἔ;

— Ναί. Κάνει τοὺς ἐχθροὺς νὰ ξαπλώνονται χάμω «σὰ φύλλα φθινοπώρου» γιὰ νὰ μεταχειριστῶ ποιητικὴ ἔκφραση. Ὅλ' αὐτὰ εἶναι ἀξιόλογα, μὰ τί τὰ θές, ἐμένα μ' ἀρέσει ὁ πόλεμος ὁ ἀνοιχτός, κάτω ἀπ' τὸ φῶς τοῦ ἥλιου! Τυφλοπόντικοι θὰ γίνουν τοὶ στρατιῶτες μας;

Γύρισαν ὅλα τὰ μέρη τοῦ φρουρίου. Μπῆκαν στοὺς στρατῶνες τῶν ἀκροβολιστῶν καὶ πέρασαν ἀπ' τοὺς θαλάμους τῶν λόχων. Μὰ στὴν πόρτα ἑνὸς πιὸ εὐρύχωρου θαλάμου, ὁ Ἀντρὶ ἔβγαλε τὸ πιλήκιό του.

— Τὸ χειρουργεῖο μας! εἶπε.

Ἐδῶ δὲν εἶχε γέλια καὶ χαρές.

Καμμιὰ ἑκατοστὴ πληγωμένοι ἦταν πλαγιασμένοι πάνω σὲ ψάθες, ὁ ἕνας πολὺ κοντὰ στὸν ἄλλον.

Στὸ βάθος τοῦ θαλάμου, ὁ στρατηγὸς Μπριὲρ Ντελίλ, ὁ συνταγματάρχης Γκιοβανκέλλι, ὁ ταγματάρχης Ντομινὲ εἶχαν σταθῆ μπρὸς σ' ἕναν πληγωμένο, ποὺ ἀπὸ ἐξαιρετικὴ εὔνοια, τὸν εἶχαν βάλει σ' ἕνα κρεβάτι.

Οἱ δυὸ φίλοι ἀξιωματικοὶ πλησίασαν σιγὰ-σιγά, μ' εὐλάβεια.

— Εἶναι ὁ λοχίας Μπομπιλό, εἶπε ὁ Ἀντρί, εἶναι τοῦ μηχανικοῦ. Πρώτης γραμμῆς παιδί! Μόνος του εἶχε διευθύνει τὶς ὀχυρωματικὲς ἐργασίες τοῦ φρουρίου. Κι' ἐξή γησε χαμηλόφωνα στὸ συνάδελφό του ὅτι ὁ ἡρωϊκὸς λοχίας μὲ ὀχτὼ μονάχα σκαπανεῖς καὶ λίγα ἐργαλεῖα ἦταν ἡ ψυχὴ τῆ ἄμυνας. Ἔτρεχε ἀκούραστος ἀπὸ πρόχωμα σὲ πρόχωμα, ἀπὸ χαράκωμα σὲ χαράκωμα, ἔφτιανε, διόρθωνε, δὲν ἔστεκε στιγμή. Ὅλ' ἡ φρουρὰ τὸν εἶχε θαυμάσει.

— Μόνο ποὺ τὸν χάσαμε πιὰ τὸ καλὸ αὐτὸ παληκάρι, εἶπε ὁ Ἀντρί. Τώρα κι' ὀχτὼ μέρες, πληγώθηκε σοβαρά, πάνω σὲ μιὰ ἐπιθεώρηση. Κι' ὅμως ἐν ἔφευγε ἀπ' τὴ θέση του. Χρειάστηκε νὰ τὸν τραβήξουν μὲ τὸ στανιό. Ἄ, ἂν ἡ ἱστορία ξέρει νὰ δίνει δίκιο, πρέπει τὸ ἄγαλμα τοῦ Μπομπιλὸ νὰ στηθῆ μὲς στὸ Παρίσι. (¹)

Μὰ σώπασε ξαφνικά, γιατὶ μιὰ βαθειὰ συγκίνηση τοὺς κυρίευσε καὶ τοὺς δυό. Ὁ στρατηγὸς Μπριὲρ-Ντελίλ κάρφωνε αὐτὴ τὴ στιγμὴ τὸ σταυρὸ τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς πάνω στὸ στῆθος τοῦ λοχία Μπομπιλό. Ὁ τραυματίας ἀκούστηκε νὰ ψιθυρίζει:

— Εὐχαριστῶ, στρατηγέ, μου... Εἶμ' εὐτυχισμένος!

Κι' αὐτὰ ἦταν τὰ τελευταῖα λόγια του. Τὰ χείλια του δὲν σάλεψαν πιά.

Ὁ στρατηγὸς βγῆκε μαζὶ μὲ τὸ ἐπιτελεῖο του.

Ὁ Ἀντρὶ κι' ὁ Καρδινιὰκ ἑτοιμαζόνταν νὰ φύγουν κι' αὐτοί, ὅταν ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ ἀπόνα φαθόστρωμα:

— Ὑπολοχαγέ μου, ἄχ, ὑπολοχαγέ μου! φώναζ' ἕνας πληγωμένος.

— Ρουσσώ! φώναξε ὁ Γιώργος, τρέχοντας κοντά του. Πληγώθηκες;

Μὰ ὁ πληγωμένος κούνησε τὸ κεφάλι:

— Ρουσσώ! ξαναεῖπε μὲ πικρὸ χαμόγελο. Κανεὶς δὲ μὲ ξέρει μ' αὐτὸ τόνομα... Ἔρκμαν μὲ λένε, τὸ ξεχάσατε; Νά, ὁ ὑπολοχαγός μου τὸ ξέρει...

Κι' ἔδειξε τὸν Ἀντρί.

Αὐτὸς ρώτησε περίεργος τὸν Καρδινιάκ:

— Τὸν γνωρίζεις αὐτὸ τὸ Λεγεωνίτη;

— Ναί.

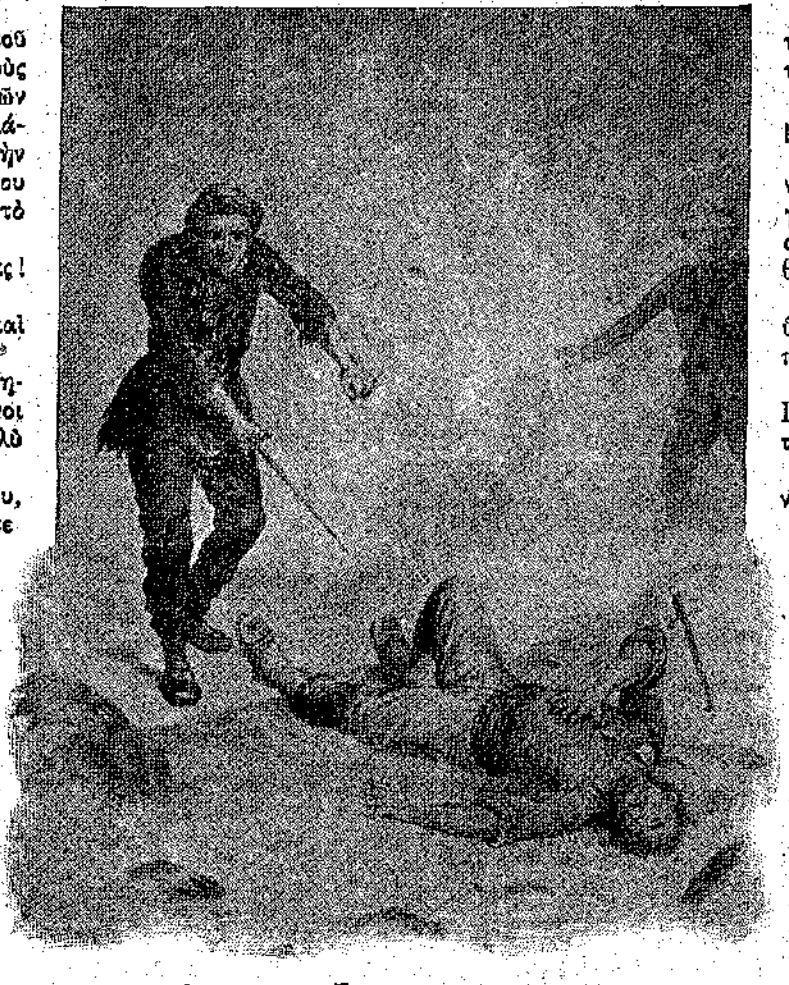

«Ἦταν νεκρός. Εἶχε χτυπηθῆ κατάκαρδα.»
(Σελ. 353, στ. α'.)

(¹) Ὁ Ἀντρὶ μιλοῦσε σὰν προφήτης. Τὸ ἄγαλμα τοῦ Μπομπιλὸ στήθηκε ἀργότερα στὸ Παρίσι, σὰ σύμβολο τοῦ Γαλλικοῦ ἡρωϊσμοῦ. Σ. τ. Σ.

— Μὰ σὺ τὸν φώναξες μ' ἄλλο ὄνομα. Πῶς τὸν εἶπες;

— Εἶσαι βέβαιος πῶς τ' ὄνομα αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ δικό του;

— Ὅσο γι' αὐτό, δὲ μπορῶ νἄχω πεποίθηση. Μὲ τοὺς Λεγεωνίτες, συμβαίνουν πολλὲς φορὲς τέτοια παράδοξα πράγματα. Ἐγὼ εἶχα στὴν ἡμιλοχία μου στρατιώτη ἕναν γερμανό, ποὺ ἂν πρῶτα ὑπολοχαγός, ἔχασε στὰ χαρτιὰ καὶ λιποτάχτησε. Τράβηξε μιὰ μονοκοντυλιὰ κι' ἔσβυσε τὸ παρελθόν του κι' ἔγινε λεγεωνίτης. Ὅπως κι' ἂν εἶναι, αὐτὸν τὸν ξέρω ἐγὼ Ἔρκμαν. Εἶναι τὸ πιὸ γενναῖο παλληκάρι ποὺ εἶδαν τὰ μάτια μου. Ριψοκινδύνευε ὁλοένα μὲ τρόπο ποὺ μᾶς ἔκανε νὰ νομίζουμε πῶς ὁ θάνατος δὲν τὸν ἐφόβιζε καθόλου. Στὴν ἔκρηξη τῆς 22 Φεβρουαρίου τινάχτηκε στὸν ἀέρα σὰ μπάλα. Μόλις διαλύθηκε ὁ καπνός, τὸν εἴδαμε νὰ σηκώνεται καὶ νἀρχίζει πάλι τὸν ἀγῶνα στὴν πρώτη γραμμή, γεμάτος αἵματα. Τὸν πῆραν στοὺς ὤμους καὶ καθὼς τὸν μετακόμιζαν, πλιγώθηκε

— Σοβαρά; ρώτησε ὁ Γιώργος.

— Ὁ ὦμος του ἔχει γίνει κομμάτια ἀπὸ μιὰ σφαῖρα παλιοῦ τύπου, χοντρή, δίχως αἰχμή. Ὕστερα ἔχει κι' ἕνα τραῦμα στὸ πνεμόνι.

— Ὁ γιατρὸς ἔχει καμμιὰν ἐλπίδα; ρώτησε πάλι χαμηλόφωνα ὁ φίλος μας.

Ὁ ὁπολοχαγὸς Ἀντρὶ ἀπάντησε μὲ μιὰν ἀόριστη χειρονομία. Μὰ καθὼς εἶδε ὅτι ὁ πληγωμένος παρακολουθοῦσε τὴ συνομιλία τους, εἶπε:

— Ὅπως νἆναι, τὸ καλύτερο φάρμακο γι' αὐτὸν θἆναι τὸ στρατιωτικὸ μετάλλιο. Καὶ θὰ τὸ πάρει ἀπ' τοὺς πρώτους στὸ λόχο. Ὁ ταγματάρχης τὸν πρότεινε.

— Μοῦ κάνεις τὴν χάρη νὰ μ' ἀφήσης μόνο μαζύ του, εἶπε ὁ Γιώργος, ποὺ διάβαζε στὴ ματιὰ τοῦ τραυματία τὴν ἐπιθυμία νὰ μιλήση.

Μὰ ὁ λεγεωνίτης κούνησε τὸ κεφάλι:

— Ὄχι, καλύτερα νὰ τὰ μάθει ὅλα κι' ὁ καινούργιος ὁπολοχαγός μου, ὅπως τὰ ξέρετε καὶ σεῖς, εἶπε.

Ἐξιστόρησε τότε ἄλλη μιὰ φορά, μπροστὰ στὸν Ἀντρί, τὴ θλιβερή του ἱστορία, κι' ὅταν τὴν τελείωσε, πρόσθεσε:

— Τώρα ποὺ μάθατε ποιὸς εἶμαι, ὁπολοχαγέ μου, βλέπετε πολὺ καλὰ ὅτι τὸ στρατιωτικὸ μετάλλιο δὲν εἶναι γιὰ μένα. Δὲν μπορεῖ νὰ βρῇ θέση στὸ στῆθος ἑνὸς λιποτάχτη. Ἂν θέλετε, δόστε το στὸ δεκανέα μου, ποὺ τὸ ἀζίζει χίλιες φορές, ἀδιάφορο ἂν δὲν ἔτυχε νὰ πληγωθῇ. Ἐγώ, τὸ μόνο ποὺ θἄθελα, εἶναι νὰ... μὰ αὐτὸ δὲ γίνεται ποτέ!

— Μίλησε! εἶπε ὁ Γιώργος.

— Νὰ ξαναγίνω ὁ Ρουσσώ, νὰ γυρίσω στὸ πεζοναυτικό, νὰ δώσω στοὺς δικούς μου σημεῖα ζωῆς, πρᾶγμα ποὺ δὲν ἔχω τὸ θάρρος νὰ τὸ κάμω τώρα, μὲ τὸ δανεικό μου ὄνομα.

Ὁ Καρδινιὰκ σκέφτηκε μιὰ στιγμή, κι' ὕστερα πῆρε τὸ χέρι τοῦ πληγωμένου:

— Ἕνας μόνο μπορεῖ νὰ σὲ σβύσει ἀπὸ τὸ μητρῷο τῆς Λεγεώνας καὶ νὰ σὲ γράψει πάλι στὸ μητρῷο τοῦ πεζοναυτικοῦ, δίχως νὰ μπλέξει μὲ τὸ στρατοδικεῖο: Ὁ ἀρχιστράτηγος. Ἐγὼ θὰ πάω νὰ τὸν βρῶ καὶ θὰ τοῦ τὰ διηγηθῶ ὅλα. Μὴ σὲ νοιάζει σένα. Θὰ τὰ καταφέρω.

Ὅταν οἱ δυὸ φίλοι βγῆκαν ἀπ' τὸ χειρουργεῖο, ὁ Ἀντρὶ εἶπε στὸν παλιό του συμμαθητή:

— Αὐτὸ τὸ χατήρι μποροῦμε νὰ τοῦ τὸ κάνουμε δίχως δυσκολία. Γιατί, πρὶν προφθάσει ὁ Ἔλεγχος νὰ παρατηρήσει αὐτὴ τὴν ἀλλαγή, ὁ θάνατος θὰ τἄχει σβύσει ὅλα...

— Κι' ὄμως ἐμένα κάτι μοῦ λέει μέσα μου ὅτι ἡ εὐτυχία του θἆναι τόση, ὥστε θὰ τοῦ δώση καινούργια ζωή...

— Μακάρι. Ἡ ἱστορία τοῦ δυστυχισμένου αὐτοῦ στρατιώτη μὲ κάνει νὰ θυμᾶμαι τὸ Λατινικὸ ρητό: Summum jus, summa injuria: Ἡ ὑπερβολικὴ δικαιοσύνη ἰσοδυναμεῖ συχνὰ μὲ ὑπερβολικὴ ἀδικία. Κοίταξε τώρα: Ἂν σὺ ἤθελες νὰ ἐφαρμόσεις πιστὰ τὸ νόμο, ὅταν παραδόθηκε σὲ σένα, τώρα θἄχε περάσει ἀπ' τὸ στρατοδικεῖο καὶ δὲ θὰ μποροῦσε νὰ δεῖξει τὸν ἡρωϊσμὸ ποὺ δεῖξε.

— Ἄσε ποὺ κι' ὁ Μπροσὲν θὰ ἦταν ἐλεύθερος κι' ἀπείραγος καὶ θὰ μποροῦσε νὰ ἐξακολουθήσει τὶς προδοσίες του.

Ὅταν, τὸ ἴδιο βράδυ, γύρισαν κι' οἱ δύο στὸ χειρουργεῖο, ὁ Γιώργος ἀχτινοβολοῦσε ἀπὸ χαρά.

— Τελείωσε! εἶπε στὸν πληγωμένο. Ἀπὸ σήμερα πέρνεις πίσω τὸνομά σου. Ὁ Ρουσσὼ ἀναστήθηκε ἀπ' τὸν τάφο Θὰ σὲ γράψουν σήμερα ὡς ἐξαφανισμένο στὰ χαρτιὰ τῆς Λεγεώνας καὶ σήμερα πάλι θὰ σὲ γράψουν ὡς «ἐπανελθόντα» στὰ χαρτιὰ τοῦ 3ου Συντάγματος τοῦ Πεζοναυτικοῦ. Ἔτσι θὰ φαίνεται πῶς αἰχμαλωτίστηκες στὸ Χάϊ-Τζουδγκ κι' ἐλευθερώθηκες στὸ Τουγὲν-Κάν. Ὁ στρατηγὸς θέλει μοναχὰ ν' ἀλλάξεις σῶμα. γιὰ ν' ἀποφύγεις τὴ συνάντηση μὲ παλιοὺς συναδέλφους, σ' ἕνα λόχο ποὺ ἤσουν διαρκῶς τιμωρημένος. Τὸ 3ο Πεζοναυτικὸ σύνταγμα βρίσκεται στὸ Ροσεφόρ. Ὅταν γυρίσεις στὴ Γαλλία, θὰ πᾷς νὰ τὸ βρῇς.

Τὸ πρόσωπο τοῦ πληγωμένου φωτίστηκε μονομιᾶς.

— Ὑπολοχαγέ μου, εἶπε, σᾶς χρωστῶ τὴν τιμή μου. Θὰ τὸ θυμᾶμαι ὅσο ζῶ... Τώρα, θέλω νὰ ζήσω... Θὰ ζήσω, καὶ στὸν καινούργιο μου λόχο, θὰ πολεμήσω μ' ὅλα μου τὰ δυνατὰ νὰ προφυλάξω κάθε φορὰ τοὺς νεοσυλλέκτους ἀπὸ τὸν... κακὸ συνάδελφο!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Ὅταν τὸ στράτευμα τοῦ Μπριὲρ-Μελίλ, μαζὶ μὲ τὰ ἔνδοξα λείφανα τῆς φρουρᾶ, τοῦ Τουγὲν-Κάν, γύρισε στὸ Χανοΐ, βρῆκε κεῖ τηλεγράφημα, ὅπου ἡ Κυβέρνηση εἰδοποιοῦσε ὅτι εἶχ' ἐγκρίνει τὶς προτάσεις τοῦ στρατηγοῦ γιὰ τὴν ἀνταμοιβὴ τῶν ἀξιωματικῶν, ὁπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν καὶ τοὺς διεβίβαζε τὰ συγχαρητήρια ὁλόκληρης τῆς χώρας. Ὁ ταγματάρχης Ντομινὲ εἶχε ὀνομαστῆ ἀντισυνταγματάρχης.

Ὁ Καρδινιὰκ ἔτυχε νὰ ἰδεῖ ἀπ' τοὺς πρώτους τὸν κατάλογο τῶν τυχερῶν κι' ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς καὶ τὄνομα τοῦ Ἀντρί.

Ἔτρεξε σὰν ἀστραπὴ στὴν ἀκρόπολη, ὅπου βρισκόνταν οἱ στρατιῶτες τῆς Λεγεώνας.

— Παράσημο πῆρες, παράσημο! φώναξε ὁρμώντας, δίχως νὰ χτυπήσει, στὸ δωμάτιο τοῦ φίλου του, ποὺ ἐξηντλημένος ἀπὸ τοὺς κόπους, κοιμόταν τοῦ καλοῦ καιροῦ.

Σᾶς ἀφίνω νὰ φανταστῆτε τί ξύπνημα ἦταν αὐτὸ γιὰ τὸν νεαρὸ ἀξιωματικό. Εἶχε ἀνακαθήσει στὸ στρῶμα του καὶ θαρροῦσε πῶς ὀνειρευόταν ἀκόμα. Ἕνας σταυρὸς εἶναι κάτι τι, σὲ κάθε ἡλικία. Μὰ φαίνεται ἀκόμα πιὸ ὡραῖος καὶ πιὸ τιμητικὸς πάνω σ' ἕνα νεανικὸ στῆθος. Γιατὶ φανερώνει ἀμέσως, πῶς δὲν πάρθηκε ἀπὸ τὴν πολλὴν ὑπηρεσία, ἀλλ' ἀπὸ κάποιον ἡρωϊσμό.

— Θυμᾶσαι, εἶπε ὁ Γιώργος, ποὺ ζήλευες στὸ Σαὶν-Σὺρ τὸ μετάλλιό μου; Νὰ λοιπὸν ποὺ ἐσὺ πῆρες τὸ σταυρὸ πρὶν ἀπὸ μένα. Βλέπεις πῶς τὰ φέρνει ὁ Θεός;..

— Θὰ τἄφερνε ἀκόμα καλύτερα, ἂν μᾶς ἔστελνε τὸ σταυρὸ καὶ στοὺς δυὸ μας τὴν ἴδια μέρα. Ἡ δική σου πρόταση γιατὶ δὲν πέρασε ἀκόμα;

— Γιατὶ ἦταν σωστὸ νὰ περάσουν πρῶτοι οἱ ὑπερασπιστὲς τοῦ Τουγὲν-Κάν.

— Ὅπως νἆναι, γρήγορα θὰ σὲ συγχαρῶ καὶ γώ, εἶμαι βέβαιος.

Ἡ μέρα αὐτὴ ἦταν μέρα συγχαρητηρίων. Τὸ ἴδιο βράδυ, ὁ Πεπίνος πλησίασε τὸ Γιώργο κι' ἀφοῦ τὸν χαιρέτησε πιὸ κανονικὰ ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά, εἶπε μερικὲς λέξεις, ποὺ ὁ Καρδινιὰκ δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβει εὐθὺς τὸ νόημά τους.

Ὁ ὁπολοχαγὸς ἀπόρησε: Ὁ Πεπίνος δὲν ἦταν βέβαια πολὺ δυνατὸς στὴν ὀρθογραφία, μὰ ἡ γλῶσσα του πάντα πήγαινε ψαλλίδι. Τί εἶχε πάθει σήμερα καὶ τραύλιζε; Μήπως εἶχε ξεχαστῆ στὴν καντίνα κι' ἤπιε κάτι παράπανω; Ἢ μήπως καμμιὰ σφοδρὴ συγκίνηση τοῦ μπέρδευε τὴ γλώσσα;

Τίποτ' ἀπ' αὐτά. Ὁ γενναῖος «Παρασόλης» ἔκαμε πιὸ σταθερὴ τὴ φωνή του κι' εἶπε:

—Προβιβάστηκα ἀνθυπασπιστής! Πέρασα στὴ διαταγὴ τοῦ Συντάγματος!

Ἀνθυπασπιστής! Πόσα χρόνια ὁ καλὲς λοχίας ἐπλάγιαζε καὶ ξυπνοῦσε μὲ τ' ὡραῖο αὐτὸ ὄνειρο! Καὶ πόσο πιὸ γρήγορα θὰ εἶχε πάρει αὐτὸ τὸ βαθμὸ ἂν ἡ μόρφωσή του ἦταν πιὸ προχωρημένη κι' ἂν εἶχε ἀκολουθήσει ταχτικὰ τὶς «σπουδές» του. Μὰ μπορεῖ τάχα κανεὶς, μέσα στὶς ἀφρικανικὲς ἐρημιὲς ἢ μέσα στὶς τογκινέζικες ριζοφυτεῖες, νὰ μάθει τὴν πτώση τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ κατηγορουμένου ἢ τὰ θεωρήματα γιὰ τὴν ἰσότητα τῶν τριγώνων;

Τἄχε πετάξει κι' αὐτὸς κι' εἶχε ἀπόφαση νὰ συμπληρώσει τὴν ὑπηρεσία ποὺ χρειαζόταν γιὰ νὰ πάρει τὴν ἀποστρατεία του μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ ἀνθυπασπιστῆ κι' ὕστερα νὰ διορισθῆ σὲ δημοσία θέση, ἀπ' αὐτὲς ὅπου τοποθετοῦνται οἱ ἀπόστρατοι ὁπαξιωματικοί.

Τώρα τὰ σχέδιά του πήγαιναν νὰ πραγματοποιηθοῦν πιὸ γρήγορα. Τὰ ἐξιστοροῦσε λοιπὸν στὸ Γιώργο καὶ καθὼς τέλειωνε, ξαφνικὰ χτύπησε τὸ στῆθος του μὲ τὸ χέρι του—χειρονομία ποὺ τὴ συνείθιζε ὅταν θυμόταν ξαφνικὰ κάτι ξεχασμένο:

— Νὰ ἰδῆτε λοιπόν, ποὺ θὰ ξεχνοῦσα νὰ σᾶς τὸ πῶ! ἔκαμε.

— Τί πρᾶγμα;

— Μαντέψτε, ὁπολοχαγέ μου, ποιὸν εἶδα, τώρα-δά, ποὺ ἤμουν τῆς ὑπηρεσίας στὸ ἐπιτελεῖο, — τελευταία φορὰ ποὺ ἤμουν τῆς ὑπηρεσίας σὰ λοχίας... Μαντέψτε!

Καὶ χάϊδεψε τὰ μουστάκια του μὲ ὕφος αἰνιγματικό.

— Πῶς διάβολο νὰ τὸ μαντέψω;.. Κανέναν ἀπ' τοὺς φίλους μου;

— Ἀκριβῶς, ὁπολοχαγέ μου! εἶπε γελώντας μὲ ὄρεξη ὁ Πεπίνος. Φίλος σας, καὶ τί φίλος σας! Ὄχι δὲ θὰ σᾶς τὸ πῶ, καὶ μὴ σᾶς κακοφανῆ. Θὰ σᾶς ἀφίσω νὰ τὸν γνωρίσετε μόνος σας... Δυὸ βήματα ἀπὸ δῶ... ἂν θέλετε, ἐλᾶτε μαζί μου.

Ὁ Γιώργος ἀκολούθησε τὸν Πεπίνο, γεμάτος ἀπορία.

Τὰ γραφεῖα τοῦ Ἐπιτελείου εἶχαν ἐγκατασταθῆ σ' ἕνα μεγάλο πρόχωμα τῆς ἀπέραντης ἀκρόπολης τοῦ Χανοΐ. Τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἀξιωματικὸς περνοῦσε μπρὸς ἀπ' τὸν ἀγγελιοφόρο τοῦ γραφείου, ἡ πόρτα ἀνοιξε καὶ φάνηκ' ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ δίχως νὰ κοιτάξει τὸ φίλο μας. διευθύνθηκε πρὸς τὴν πόλη, φορώντας τὸ ταξιδιώτικο καπέλλο του.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΥΡΤΩ

Ἡ ἄλλη ξαδελφούλα μου, ἡ Μυρτώ, εἶναι μικρότερη. Λεπτὴ καὶ βαθιὰ μελαγχροινή, μὲ ὄμορφο μακρουλὸ προσωπάκι, σὰν κάποιο μοντέλλο τοῦ Greuze.

Στὴν Ἀντιγόνη,—πέρασαν τρία χρόνια τώρα,— μὲ τὴ ζωηρότητα τῶν μπεμπέδων, ἔτρεχ' ἐδῶ κι' ἐκεῖ, σκόνταφτε κι' ἔπεφτε σαράντα φορὲς χάμω καὶ πλήγωνε διαρκῶς τὰ γόνατά της. Τότε ἡ μαμμά της τὴ φώναζε, τὴ μάλωνε κι' ἔδαζε ἰώδιο στὶς πληγές της. Κάπου-κάπου ἡ ντανιά της τὴν πήγαινε στὰ μπάνια, περίπατο, ἢ ἐπάνω στὸ μαῦρο γαϊδουράκι βολτάριζε στὸ δρόμο τοῦ Ἅη Νικόλα.

Μιὰ μέρα ποὺ ἡ Μυρτώ, καθισμένη στὸ παγκάκι μπροστὰ στὸ σπίτι, ἔντυνε τὴν κούκλα της, πέρασε ὁ γάϊδαρος τοῦ μανάβη, παραφορτωμένος μὲ λαχανικά. Καθὼς περπατοῦσε γρήγορα-γρήγορα, σκόνταφε σὲ μιὰ χοντρὴ πέτρα κι' ἔπεσε γονατιστὸς στὰ μπροστινά του πόδια. Ἡ Μυρτὼ στὴ φασαρία εἶχε τρυπώσει κάτω ἀπ' τὸ παγκάκι. Σὰν εἶδε ὅμως πῶς ὁ γάϊδαρος εἶχε σηκωθῆ κι' ἦταν ἕτοιμος νὰ ἐξακολουθήση τὸ δρόμο του, πετάχτηκε ἀπ' τὴν κρυψώνα της, στάθηκε μπροστὰ του καὶ φώναξε θαρρετά: «Τί κουνᾶς τὶς αὐτάρες σου καὶ θέλεις νὰ φύγης; Στάσου, βλάκα, νὰ φωνάξω τὴ μαμμὰ νὰ σοῦ βάλη ἰώδιο!»

* * *

Στὰ 1923 ἡ Μυρτὼ ἤρθε μὲ τὸ μπαμπά της καὶ τὴ μαμμά της στὴν Ἀθήνα. Ἔμεναν σ' ἕνα κομψὸ σπιτάκι τῆς ὁδοῦ Ἠπείρου. Μιὰ δασκάλα, ἡ κυρία Σοφία, ἐρχόταν καθεμέρα καὶ μάθαινε γράμματα τῆς Μυρτώς.

Μέσα σ' ἕνα χρυσὸ κλουβί, κελαϊδοῦσε ὅλη τὴ μέρα ἕνα καναρίνι. Ἕνα πρωὶ ὅμως, ὅταν ἄνοιξε τὰ ματάκια της, ἡ Μυρτὼ δὲν ἄκουσε τὸ κελαδητό του. Παραξενεύτηκε πολὺ καὶ ρώτησε τὴ μαμμά της.

«Μαμμά, γιατὶ δὲν τραγουδᾶ τὸ καναρίνι;

— Ψόφησε τὸ κακόμοιρο!» ἦταν ἡ ἀπάντηση τῆς μαμμᾶς.

Αὐτὸ τὸ ρῆμα ἄνοιξε καινούργιους ὁρίζοντες στὴ φαντασία τῆς ξαδελφούλας μου. Ἄρχισε νὰ φαντάζεται διαφορετικὰ τὸν κόσμο τῶν θνητῶν. Μιὰ ἄλλη μέρα ἔμαθε πῶς ψόφησε κι' ὁ Κανελλής, τὸ σκυλλάκι κι' ὁ Τζάκος, ὁ παπαγάλος. Κάθε πράμμα ποὺ ψοφοῦσε; χανόταν ἀπ' τὸν κόσμο.

Ἐπιτέλους, κάποιο πρωΐ, δὲ φάνηκε ἡ δασκάλα της. Οὔτε τὴ δεύτερη μέρα, οὔτε τὴν τρίτη, οὔτε τὴν τέταρτη. Ἡ Μυρτὼ ἄρχισε νἀνησυχῆ σοβαρά. Τὴν πέμπτη μέρα δὲ βάσταξε πιὰ κι' ἔτρεξε στὴ μαμμά της: «Δὲ μοῦ λές, μαμμάκα, εἶπε καρφώνοντας τὸ βλέμμα της ἐρωτηματικὰ στὰ μάτια της· — δὲ μοῦ λές, μαμμάκα, γιατὶ χάθηκε ἡ κυρά-Σοφία; Μήπως ψόφησε κι' αὐτή;!

* * *

Τώρα ἡ Μυρτὼ κατοικεῖ στὴν Καστέλλα ἕνα σπίτι μὲ μιὰ ταράτσα ἐπάνω στὴ θάλασσα. Ἔκανε πολλὲς προόδους κι' ὁ μπαμπάς της τὴν ἔγραψε συνδρομήτρια στὴ Διάπλαση.

Ἔχει ὅμως μέσα της, ἔμφυτο, τὸ παιδικὸ αἴσθημα τῆς περιέργειας. Κάθε τόσο ἀνεβοκατεβαίνει ἀπ' τὴ σοφίτα ὡς τὴν κουζίνα, ποὺ εἶναι στὰ ὑπόγεια τοῦ σπιτιοῦ. Ἡ μαμμά της τὴ μαλώνει συχνά.

«Νὰ μὴν μπαίνης στὴν κουζίνα. Ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος στὰ καλὰ κορίτσια!»

Ἡ Μυρτὼ θέλει νὰ ὑπακούση γιατὶ ἀγαπᾶ πολὺ τὴ μαμμά της. Μὰ ἔλα, ποὺ ἡ περιέργειά της εἶναι σὰν τὸ ἔνστικτο τοῦ ἐξερευνητοῦ ποὺ γυρεύει ὅλο νἀνακαλύψη κάτι καινούργιο.

Μιὰ μέρα ποὺ κατέβηκε ὡς τὴν κουζίνα, εἶδε στὸ κατώφλι μιὰ ξανθὴ γατίτσα, ποὺ ἦταν ἕτοιμη νὰ μπῇ μέσα. Τότε ἡ Μυρτὼ θυμήθηκε τὴν ἀπαγόρευση τῆς μαμμᾶς της. Ἔτρεξε λοιπὸν μπροστὰ στὴ γάτα καὶ κοιτάζοντάς την κατάματα, μὲ τὰ γλυκὰ ἀμυγδαλωτὰ μάτια της, εἶπε:

«Ψιτ! Νὰ μὴν μπαίνης στὴν κουζίνα. Ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος στὰ καλὰ κορίτσια!»

Μὰ τἄλεγε αὐτὰ τόσο σιγά, σὰν νὰ πευθυνόταν μᾶλλον στὸν ἑαυτό της, στὴ συνειδητή της, γιὰ νὰ τῆς θυμίση τὴν ἀπαγόρευση τῆς μαμμᾶς, — παρὰ στὴ γάτα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΙΔΙΡΟΓΛΟΥ

Ο ΕΡΧΟΜΟΣ ΤΟΥ

Μισεύουν τ' ἄπιστα φτερά,
σ' ἄψ-χα, στὰ ρηχὰ νερὰ
τὸ ὠχρὸ φθινόπωρο θαμπώνει
τὴν ἀστατή του τὴ θωριὰ
μέσα ἀπ' τἀνήσυχα κλαριά,
ποὺ λιγοστεύουν, φανερώνει.

Ἀκόμα ἕνα φθινόπωρο,
ποὺ δὲ βολεῖ νὰ τὸ χαρῶ
ν' ἀπιδρομάει καὶ νὰ βουρκώνει,
κι' οὐδὲ τὸ καρτερῶ νἀρθῆ
μέσα στὸν κάμπο τὸ βαθύ,
ποὺ ἡ ἀνάρια ἡ πάχνη τὸν διπλάνει.

Μὲ τὰ πετοῦμενα πουλιὰ
κοὶ μὲ τὴ διάφανη ἀνεμιὰ
ταξίδι πῆγε κι' ἡ καρδιά μου,
νὰ σὲ πρωτόβρη,—μονάχη,—
στὸ δρόμο ἀγάπη μου βροχή,
κ' ἐσᾶς, ἀνέμοι—λευτεριά μου!

Μὰ ἐσύ, πῶ; τί ζεστὲς θὰ βρῆς
τὶς πρῶτες συντροφιὲς θαρρεῖς,
καὶ τοῦ σπιτιοῦ τὸ μόσκο πάλι,—
καὶ τὸ βιβλίο, ποὺ θἀνοιχτῆ
μιά, δυό, καὶ δὲ θὰ διαβαστῆ,
σφίγγεις τοῦ κόκκου! στὴ μασχάλη.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΑΘΗΝΑ Ι ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΟ

Ἀγαπητοί μου,

ΣΑΣ γράφω σήμερα τόσο ζαλισμένος, ποὺ ἂν μποροῦσα, θὰ τὸ ἀνέβαλα γι' αὔριο. Κι' ἡ αἰτία ἕνα γραμμόφωνο, ἢ μᾶλλον δυὸ γραμμόφωνα, ποὺ ἔφτασαν πρὸ ὀλίγου στὸ σπίτι μου ἀπὸ τὴν Ἀμερική. Καὶ ξέρετε τί θὰ πῇ σ' ἕνα σπίτι δυὸ γραμμόφωνα; Μὰ κι' ἕνα μόνο θἄφτανε καὶ θὰ περίσσευε γιὰ νὰ τὸ φέρῃ ἄνω-κάτω. Τί «παραζαλιστήριο»!..

Ἡ λέξη εἶναι τῆς μακαρίτισσας τῆς γιαγιᾶς μου, ποὺ δὲν ἐγνώρισε ὅμως γραμμόφωνο. Γιατί ποιός ξέρει τί ἄλλη λέξη θἄβρισκε τότε γιὰ νὰ τὸ παραστήσῃ. Ἀλλὰ ποὺ γραμμόφωνα τὸν καιρὸ τῆς γιαγιᾶς! Ὁ Ἐδισσὼν δὲν εἶχε κάνει ἀκόμα τὴ μεγαλύτερή του ἐφεύρεση. Ἢ κι' ἂν τὴν εἶχε κάνει, ἡ ἐφεύρεση δὲν εἶχε τελειοποιηθῇ καὶ γενικευθῇ ἔτσι. Θἄταν τὸ πολὺ πολὺ ὁ μικρὸς φωνογράφος, ὁ ἀτελέστατος, ποὺ τὸν ἔβλεπε κανεὶς μόνο στὰ σχολεῖο, ἀνάμεσα στἄλλα ὄργανα τῆς Φυσικῆς.

Καὶ λέγω τὸν ἔβλεπε, γιατὶ πολὺ σπάνια τὸν ἄκουγε. Συνήθως, ὁ μικρὸς αὐτὸς φωνογράφος ἦταν... χαλασμένος: Δὲν μιλοῦσε οὔτε ὅσο ἕνας ἀγύμναστος παπαγάλος. Ἀλλὰ κι' ἄταν μιλοῦσε, τί ἔλεγε; Κουρέλια μόνο ἀγνώριστα ἀπὸ τὶς λέξεις ποὺ ξεφώνιζες στὸ χωνί του. Καὶ μὲ μιὰ φωνὴ τόσο ἀδύνατη, τόσο βραχνή, ποὺ νόμιζες πὼς μιλοῦσε ἀπὸ τὴν ἄλλη κάμαρα κανένας ἐτοιμοθάνατος ἀπαγχονισμένος!

Μ' ἕνα τέτοιο μηχάνημα, θυμοῦμαι, πρωτογνώρισα κι' ἐγὼ τὴ μεγάλη ἐφεύρεση. Ἦταν ἁπλούστατο: Ἕνας μικρὸς κύλινδρος μετάλλινος, χαρακωμένος ὅλος μὲ μιὰ ἕλικα, σὰ βίδα. Ἦταν περασμένος σ' ἕναν ἄξονα δριζόντιο, μὲ στρόφαλο στὴ μιὰν ἄκρη. Μπροστά, ἦταν στημένο τὸ χωνί, ποὺ κάτω εἶχε μιὰ τεντωμένη μεμβράνα,—τὸ τύμπανο,—καὶ στὴ μέση τῆς μεμβράνας κολλημένη μιὰ ἀκίδα,—ἡ βελόνα. Τυλίγαμε τὸν κύλινδρο μ' ἕνα λεπτὸ φύλλο ἀπὸ κασσίτερο, σὰν αὐτὸ ποὺ βλέπετε στὶς τσοκολάτες, κατεβάζαμε τὸ κινητὸ χωνὶ ὥστε ἡ ἀκίδα του νἀκουμπήσῃ καλὰ στὴν ἀρχὴ τῆς ἕλικας, κι' ἔπειτα γυρίζαμε τὸ στρόφαλο, ἐνῶ μιλούσαμε δυνατὰ μέσα στὸ χωνί. Γυρίζοντας, ἡ ἀκίδα περπατοῦσε στὴν ἕλικα κι' ἔφτανε ὥς τὸ τέλος. Τὴ σηκώναμε τότε καὶ τὴ βάζαμε πάλι στὴν ἀρχή. Γυρίζαμε τὸ στρόφαλο τοῦ κύλινδρου χωρὶς πιὰ νὰ μιλοῦμε. Κι' ἀκούγαμε,—ὁ λόγος τὸ λέει, γιατὶ σᾶς εἶπα πόσο λίγο τἀκούγουμε,—ἐκεῖνα ποὺ εἴχαμε πῇ.

Βραχνὰ ὅμως ἢ καθαρά, ἀδιάφορο: εἴχαμε τὴν ἀρχὴ τοῦ φωνογράφου. Κι' ὅταν ἀργότερα τελειοποιήθηκε τὸ μηχάνημα κι' οἱ ἁπλοὶ ἄνθρωποι σάστιζαν μπροστὰ στὸ θαῦμα, ἐμεῖς ξέραμε ποῦ στηριζόταν καὶ πόσο ἁπλὸ ἦταν. Τὸ ξέρετε βέβκια καὶ σεῖς: Καθὼς μιλοῦμε, ἢ τραγουδοῦμε, ἢ παίζουμε ἕνα ὄργανο μπροστὰ στὸ χωνί, ἡ ἀκίδα γράφει, κάνει ἀπάνω στὸ μαλακὸ κασσίτερο διάφορα στίγματα, πιὸ βαθειὰ ἢ πιὸ ξέβαθα, πιὸ μικρὰ ἢ πιὸ μεγάλα, ἀναλόγως τοῦ ἤχου ποὺ κάνει τὴ μεμβράνα νὰ πάλλεται καὶ τὴν ἀκίδα νἀνεβοκατεβαίνῃ. Ὅταν πάλι κάνουμε τὴν ἀκίδα νὰ περνᾷ, νὰ σκοντάφτῃ πάνω στὰ ἴδια ἐκεῖνα στίγματα, ἀκοῦμε φυσικὰ τοῦ; ἴδιους ἤχους, γιατὶ τώρα τὰ στίγματα ἐκεῖνα κάνουν τὴν ἀκίδα νἀνεβοκατεβαίνῃ ἀκριβῶς ὅπως πρὶν ποὺ μιλούσαμε, κι' ἡ ἀκίδα κάνει τὸ τύμπανο νὰ πάλλεται, κι' οἱ παλμοὶ τοῦ τυμπάνου μεταδίδονται στὸν ἀέρα, κι' οἱ παλμοὶ τοῦ ἀέρα προσβάλλουν τὴν ἀκοή μας. Ἔτσι δὲν γίνεται καὶ μὲ τὴν Ἠχώ; Ἡ Ἠχὼ φυλακισμένη σ' ἕνα κουτί,—νὰ ὁ φωνογράφος. Γιατί τί εἶναι ὁ ἦχος, οἱ διάφοροι ἤχοι; Παλμοί, κραδασμοὶ τοῦ ἀέρα, τόσο περισσότεροι ὅσο ὀξύτερος εἶναι ὁ ἦχος, καὶ τόσο λιγότεροι ὅσο ὁ ἦχος εἶναι βαθύτερος. Τὴ στιγμὴ λοιπὸν ποὺ μποροῦμε, μ' ἕνα τέτοιο μηχάνημα, νἀναπαράγωμε, νὰ ξανακάνωμε τοὺς κραδασμοὺς αὐτοὺς ἀπαράλλαχτους, δὲν μπορεῖ παρὰ νἀκοῦμε τοὺς ἴδιος ἤχους, τὴν ἴδια φωνὴ τοῦ ἀνθρώπου ποὺ μίλησε ἢ τραγούδησε, τοῦ ὀργάνου, τῆς μπάντας ἢ τῆς ὀρχήστρας ποὺ ἔπαιξε μπροστὰ στὸ χωνὶ καὶ δόνησε τὸν ἀέρα.

Λένε πὼς ὁ Ἐδισσὼν βρῆκε ἕτοιμο τὸ πρῶτο αὐτὸ μηχάνημα. Κάποιος γάλλος Φυσικὸς τὸ εἶχε ἐπινοήσει. Ἀλλὰ μόνο γιὰ νἀποδείχνει πειρματικὰ τὴν ἀρχὴ αὐτῆς Ἀκουστικῆς. Γιὰ τὸ σκοπό του ἐπομένως ἔφτανε νἀκούγεται μὲ τὸ μηχάνημα καὶ μισὴ ἔστω βραχνὴ λέξη. Ὁ Ἐδισσὼν ὅμως, ὁ δαιμόνιος Ἀμερικανός, ποὺ δὲν τοῦ ἔφτανε καθόλου αὐτό, σοφίστηκε ἕνα σωρὸ ἐφαρμογὲς καὶ τελειοποιήσεις. Ἀντικατάστησε τὸν κασσίτερο πρῶτα μὲ κερί κι' ἔπειτα μὲ μιὰν ἄλλη πάστα, μαλακὴ καὶ σκληρὴ ὅσο ἔπρεπε. Τὸν κύλινδρο τὸν ἔκαμε πλάκα, ποὺ γυρίζει μόνη της δριζόντια μ' ἕνα κοχλίσμα σὰν τοῦ ρολογιοῦ. Ἔδωσε στ' ἄλλα μέρη τοῦ μηχανήματος τὴ μεγαλύτερη ἀκρίβεια κι' εὐαισθησία. Γιὰ νὰ δυναμώνῃ τὸν ἦχο, ἔβαλε ἕνα πελώριο χωνὶ ποὺ ἀντικαταστάθηκε ὕστερα μὲ τὸ μικρόφωνο τοῦ τηλέφωνου. Καὶ σιγὰ-σιγά, ἀπὸ τὸ ἀτελέστατο, τὸ πρωτόγονο ἐκεῖνο μηχάνημα τοῦ σχολειοῦ, βγῆκε τὸ σημερινὸ γραμμόφωνο, τὸ τέλειο καὶ τὸ θαυμαστό,—αὐτὸ ποὺ μοῦκανε σήμερα τὸ κεφάλι μου καζάνι μὲ τὶς φωνάρες τενόρων καὶ βαρύτονων, μὲ τὰ σφυρίγματα φλάουτων καὶ πίφερων, μὲ τὰ βογγητὰ βιολιῶν καὶ βιολοντσέλλων...

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι στὴν ἀρχὴ τὸ κανα γοῦστο: Ἔβαλα ὅλες τὶς πλάκες νὰ παίξουν γιὰ μένα. Ὕστερα ὅμως θέλησαν νὰ τὶς βάλουν κι' οἱ ἄλλοι γιὰ τὸν ἑαυτό τους κι' ἀκόμα γιὰ ὅσους ἐρχόνταν στὸ σπίτι. Ἔτσι ὁλάκερες ὧρες ἄκουγα ὅ,τι εἶχα ἀκούσει. Καὶ ζαλίστηκα τόσο πολύ, ὥστε παρ' ὀλίγο νὰ καταραστῶ καὶ τὸ Γάλλο ποὺ τὸ πρωτοβρῆκε καὶ τὸν Ἀμερικανὸ ποὺ τὸ τελειοποίησε... Ἀλλὰ μιὰ στιγμή, ἄξαφνα, συλλογίστηκα τὸν Ἐδισσὼν στὸ μαγικό του ἐργαστήρι, τὴν ὥρα ποὺ ἄκουσε ἀπὸ τὸ φωνόγραφό του τὴν πρώτη καθαρὴ ἀνθρώπινη φωνή. Καὶ φαντάστηκα τὴ χαρά, τὴν ἀγαλλίαση, τὴν περηφάνεια καὶ τὴν εὐτυχία ποὺ αἰσθάνθηκε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος τὴν ὥρα ἐκείνη: Εἶχε κάμει ὅς τότε κι' ἄλλες πολλές, ἴσως σπουδαιότερες ἐφευρέσεις. Στοχάζομαι ὅμως πὼς καμμιὰ δὲν θἄκανε τόση ἐντύπωση καὶ σ' αὐτὸν τὸν ἴδιο, ὅσο ὁ φωνογράφος του ποὺ ἀφίνει ἀκόμα τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸ στόμ' ἀνοιχτό: Ἕνα κουτί, ἕνα μηχάνημα, νὰ μιλᾷ, νὰ γελᾷ, νὰ τραγουδᾷ σὰν ἄνθρωπος, νὰ θορυβῇ σὰν ὁλάκερη μπάντα, σὰν ὁλάκερη ὀρχήστρα! Μὰ κι' ἐκεῖνοι ποὺ ξέρουν τὸ μυστικό του, εἶναι στιγμὲς ποὺ ἀμφιβάλλουν ἂν δὲν ἔγεινε ἀπὸ ἕνα θαῦμα, μὲ μιὰ μαγεία!..

Ἡ καϊμένη ἡ γιαγιά μου, ἂν ζοῦσε, ὡρισμένως θἄκανε τὸ σταυρό της μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ «παραζαλιστήριο». Καὶ τίποτα πιά, στοχάζομαι, δὲν θὰ τῆς ἔκανε ἐντύπωση στὸν κόσμο. Οὔτε τὸ ἀσύρματο ραδιο-τηλέφωνο. Μ' αὐτὸ ἀκούει κανεὶς μιὰ συναυλία ποὺ γίνεται, τὴν ἴδια ὥρα, στὸ Παρίσι. Πολὺ καλά! μὰ μὲ τὸ γραμμόφωνο ποὺ ἀκούει τὸ τραγοῦδι τοῦ πεθαμένου πιὰ Καρούζου, σὰ νἄταν ἀκόμα ζωντανός; κι' αὔριο ποὺ θὰ τἀκοῦνε τὰ παιδιά του, τὰ ἐγγόνια του, μετὰ χρόνια, μετὰ αἰῶνες; Θἀκούγαμε σήμερα τὴ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ, ἂν τὸ εἶχ' ἐφεύρει ὁ Ἀρχιμήδης!.. Γιὰ φαντασθῆτε!

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΝΕΑ ΘΡΥΨΑΛΑ

Ἀτυμη εἶναι ἡ παρομοίωση τοῦ περιττοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν πέμπτο τροχὸ τῆς ἁμαξας. Γιατὶ αὐτὸς ἴσα-ἴσα ἀντικαθιστᾷ πάντα ἐκεῖνον ἀπὸ τοὺς τέσσερις ποὺ κατάντησε ἄχρηστος.

***

Ὅτι οἱ γυναῖκες προορίσθηκαν νὰ διευθύνουν τὸ σπίτι τους, ἀποδεικνύεται κι' ἀπὸ τὸν ὀρνιθώνα ποὺ λέγεται *κοτέτσι* κι' ὄχι... *κοκοράτσι*.

Δ. Γρ. Κ.

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΘΩΜΑ

ΙΣΤΟΡΙΟΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ Κας ΟΟΛΟΜΒΕ
ΕΡΑΒΕΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΑ'. (Συνέχεια)

Κι' ἔφτασε στὸ σπίτι πρώτη.

Ἀνέβηκαν, ὁ Νίκος ἔβαλε τὴ μητέρα του καὶ τὴ Μαρίκα νὰ καθήσουν, ἔπειτα ἔσκυψε ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ κοίταξε δεξιὰ κι' ἀριστερά.

—Κύριε Νίκο, περιμένω! φώναξε μὲ νυπομονησία ἡ Μαρίκα.

—Μιὰ στιγμή, παρακαλῶ.... Ἀ, ὡραῖα!

Καὶ λέγοντας αὐτά, ὁ Νίκος ἔκλεισε πάλι τὸ παράθυρο, ἐκάθησε ἀντικρὺ στὴ Μαρίκα κι' ἄρχισε τὴ διήγησή του:

***

—Ἐκεῖνο τὸ βράδυ ποὺ ἔφυγε ἀπὸ δῶ κρυφά, ὁ καϊμένος; μας ὁ γέρος κινδύνεψε, φαίνεται νὰ πνιγῇ.

—Νὰ πνιγῇ;! φώναξε μὲ τρόμο ἡ Μαρίκα.

—Ἀλλὰ δὲν πνίγηκε, μὴ φοβᾶσαι. Βρέθηκε κάποιος ποὺ τὸν ἔπιασε, τὸν ἔβαλε ἔπειτα νὰ τοῦ πῇ τὴν ἱστορία του, συγκινήθηκε καὶ τότε τοῦ ἦρθε μιὰ ἰδέα, μιὰ ἰδέα λαμπρή. Ἄνθρωπος μιὰ φορά! Ἀμέσως ἔβαλε τὸ Γεροθωμὰ σ' ἕν' ἁμάξι καὶ τὸν πῆγε σ' ἕνα σπίτι... Ἐγὼ τοὺς ἀπάντησα ἴσα-ἴσα τὴν ὥρα ποὺ πήγαιναν στὸ σπίτι αὐτό... Τότε μοῦ τὰ εἶπαν ὅλα. Ἂν δὲν τοὺς ἔβρισκα, ὁ κύριος ποὺ ἔσωσε τὸ Γεροθωμά, θἄρχόταν ἐδῶ ὁ ἴδιος νὰ σοῦ τὰ πῇ. Ἀλλ' ἀφοῦ τοὺς βρῆκα, ἔστειλαν ἐμένα. Σήμερα εἶναι δεκαπέντε μέρες. Ὁ Γεροθωμὰς δὲν ἔχει πιὰ νὰ κάνῃ τίποτα σ' ἐκεῖνο τὸ σπίτι καὶ γι' αὐτό...

—Τί; ἔκαμε ἡ Μαρίκα ποὺ δὲν μποροῦσε νἀναπνέῃ ἀπὸ τὴν ἀγωνία. Πῆτε μου γρήγορα.

—Ναί... ἐπειδὴ δὲν εἶχε πιὰ νὰ κάνῃ τίποτα σ' ἐκεῖνο τὸ σπίτι, βγῆκε σήμερα καί...

Καὶ πρὶν προφθάσῃ ὁ Νίκος νἀποτελειώσῃ τὸ λόγο του, ἡ Μαρίκα πετάχθηκε διαμιᾶς ὀρθή, γιατ' εἶχε ἀκούσει ἐλαφρὰ βήματα ἀπέξω ἀπὸ τὴν πόρτα, καὶ μαζὶ ἕνα γεροντικὸ βήχα ποὺ τῆς φάνηκε πὼς τὸν ἐγνώρισε...

Ἀνοίγει τότε τὴν πόρτα καὶ πέφτει στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Γεροθωμᾶ!

—Ἀγάπη μου!.. χρυσῆ μου κόρη!.. δμορφή μου κόρη!.. ἔλεγε ὁ εὐτυχισμένος γέρος, φιλώντας καὶ χαϊδεύοντας τὴ Μαρίκα. Τί χαριτωμένη ποὺ εἶσαι! Πῶς ὁμόρφηνες ἀπὸ τότε ποὺ ἔχω νὰ σὲ ἰδῶ!

—Μὰ μὲ βλέπεις;! ἀλήθεια, μὲ βλέπεις;.. Ὁ πατέρας μου βλέπει; ἔκανε ἡ Μαρίκα, τρέμοντας ἀπὸ τὴ μεγάλη της συγκίνηση.

—Ναί, κόρη μου, βλέπει, τῆς ἀπο-

«—Ἀγάπη μου!.. χρυσῆ μου κόρη!..» (Σελ. 365, στ. 6').

κρίθηκε ἕνας κύριος ἡλικιωμένος ποὺ συνόδευε τὸ Γεροθωμά. Βλέπει. Σὲ βεβαιώνω, σὰ γιατρὸς ποὺ εἶμαι, ὅτι βλέπει σὰν πρῶτα καὶ καλύτερα!

—Ἀ! σεῖς λοιπόν, γιατρέ, τοῦ δώσατε τὸ φῶς του;

—Ἐγὼ τὸν περιποιήθηκα, μὰ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε τὸ φῶς.

Κι' ὁ γιατρὸς διηγήθηκε στὴ Μαρίκα ὅσα ξέρομε. Ἐκείνη τὴ νύχτα, ὅταν ἐκάθησαν στὸ μπάγκο γιὰ νὰ τοῦ τελειώσῃ ὁ Γεροθωμὰς τὴν ἱστορία του, ὁ γιατρὸς παρατήρησε πὼς ἡ τύφλωση τοῦ γέρου εἶχε προέλθει ἀπὸ καταρράκτη. Ἀλλὰ ἡ πάθηση αὐτὴ γιατρεύεται μὲ μιὰ ἐγχείρηση. Πῆρε λοιπὸν τὸν τυφλὸ στὸ σπίτι του, βεβαιώθηκε πὼς ἡ διάγνωσή του ἦταν σωστή, τοῦ ἔκαμε τὴν ἐγχείρηση μ' ἐπιτυχία καὶ τώρα τὸν ξαναδίνε στὴν κόρη του γιατρεμένο.

—Μὴ μ' εὐχαριστεῖς, σὲ παρακαλῶ, τῆς εἶπε. Μοῦ φτάνει ἡ εὐχαρίστηση ποὺ αἰσθάνομαι τώρα ποὺ σὲ βλέπω τόσο χαρούμενη κι' εὐτυχισμένη. Μόνο μιὰ χάρη θὰ σοῦ ζητήσω...

—Ὦ, γιατρέ μου, ὅ,τι θέλετε!

—Νὰ ἔρθῃς ἀπόψε, στὶς ἑξῆ, στὸ σπίτι μου μὲ τὸν πατέρα σου, τὸν κ. Νίκο καὶ τὴ μητέρα του. Θὰ σᾶς περιμένω. Κι' ἐκεῖ θὰ σοῦ ζητήσω αὐτὴ τὴ χάρη κι' ἴσως ἀκόμα ἄλλη μιά. Σύμφωνοι; Καὶ τώρα σᾶς ἀφίνω. Θἄχετε βέβαια νὰ πῆτε πολλά. Καλημέρα σας καὶ καλὸ βράδυ. Σᾶς περιμένω κι' εὐχαριστῶ!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ'.

Ὅλοι εὐχαριστημένοι

Κι' ἀλήθεια, πόσα εἶχαν νὰ ποῦν ἡ Μαρίκα κι' ὁ Γεροθωμάς! Τί ἀγωνίες καὶ τί χαρὲς εἶχαν νἀνακοινώσουν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον!

Ἐπιτέλους τὰ εἶπαν. Καὶ τὸ βράδυ ἑτοιμάστηκαν γιὰ νὰ πᾶνε στοῦ γιατροῦ. Ἐκεῖ θὰ δεῖπνοῦσαν. Καὶ τὄχαν κρυφὸ καμάρι, γιατὶ πρώτη φορὰ στὴ ζωή τους ἦταν καλεσμένοι σὲ τέτοιο δεῖπνο.

Σὲ λίγο, ὁ Νίκος κι' ἡ μητέρα του τοὺς χτύπησαν τὴν πόρτα:

—Ἕτοιμοι;

—Ἕτοιμοι!

—Πᾶμε!

Ξεκίνησαν. Ἡ Μαρίκα ἔπιασε ἀπὸ τὸ μπράτσο τὸν πατέρα της καὶ τὸν ὁδηγοῦσε σιγὰ σιγά, μὲ προσοχή. Ἐνόμιζε πὼς ἦταν ἀκόμα τυφλός! Ὁ Γεροθωμὰς κατάλαβε τὸ λάθος της καὶ τῆς τόπε μὲ χαρά:

—Μπά, σὲ καλό σου! Ξέχασες πὼς τώρα βλέπω;

Κι' ἔκανε σὰ μικρὸ παιδὶ ποὺ ξανάβλεπε γύρο του τὰ πράγματα,—φανάρια, δέντρα, σπίτια, ἀνθρώπους, ἁμάξια,—ὅλα τὰ πράγματα ποὺ τόσο καιρὸ τὰ εἶχε στερηθῆ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΑΓΑΛΜΑΤΑ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 133]

Παίζομε στὸν κῆπο καὶ τὰ χαρούμενα γέλια μας ἀντηχοῦνε συνο· συμένα ἀπὸ τὰ φλύαρα κελαδήματα τῶν πουλιῶν.

Τρέχομε ἐδῶ κ' ἐκεῖ μὲ χαρούμενες φωνὲς καὶ τρελλὰ πηδήματα. Μὰ ξαφνικὰ σὰν κάποιος νὰ μᾶς πῆρε τὴ χαρά μας, μαζευτήκαμε κάτω ἀπὸ τὸ μεγάλο δέντρο καὶ κουταζόμαστε σαστισμένες.

Πολλὲς φορὲς μᾶς συμβαίνει αὐτό· ἐκεῖ ποὺ παίζομε χαρούμενα κ' εὔθυμα, νὰ χάνομε ἄξαφνα τὴν ὄρεξή μας καὶ νὰ ζητᾶμε νὰ βροῦμε κάτι ἄλλο, ἄγνωστο, καινούριο...

"Ετσι καὶ τώρα θέλαμε νὰ παίξομε ἕνα ἄλλο παιχνίδι ποὺ ποτὲ νὰ μὴ τὸ χαμε ξαναπαίξει...

Σὲ λίγο, κάποια ἀπὸ τὴν παρέα μας εἶπε:

«Δὲν μπορούσαμε μιὰ στιγμὴ νὰ μαρμαρώσουμε ὅλες μέσα ἐδῶ στὸν κῆπο, ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰ καταπράσινα δέντρα; Νὰ γίνομε ἀγάλματα! τί ὡραῖο ποὺ θὰταν!»

Εἰς ἔργον λοιπόν. Ἐκείνη θᾶταν ἡ μαγισσα μὲ τὸ τρίλα θὰ χτυποῦσε τὸ μαγεμένο της ραβδὶ καὶ μεῖς θὰ γινόμαστε ἀγάλματα!

«Ἕνα, δύο, τρία!»

Καὶ... τίποτ' ἄλλο, ἐμεῖς μαρμαρωμένες.

Τὰ πουλιὰ ψάλλανε τὴν βραδυνή τους προσευχή.

Ὁ ἥλιος χρύσωνε τ' κορφὲς τῶν δέντρων· ποὺ τὸ ἀέρακι τὶς ἔκανε νὰ γέρνουν ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Μιὰ εὐωδιὰ χύνανε τὰ πολλὰ ἄνθη. Κι' ἐμεῖς, μαρμαρωμένες ἐκεῖ κάθε μιὰ μ' ὅτι σχῆμα τῆς ἤρθε στὸ νοῦ, περμένομε τὴ... μάγισσα νὰ μᾶς πῇ πιὸ ἄγαλμα ἤταν πιὸ ὄμορφο...

Τώρα ὅταν παίζομε θυμόμαστε τἀγάλματα καὶ γελᾶμε, δὲν θέμε πιὰ νὰ τὰ ξαναπαίξομε· ζητᾶμε πάντα κάτι καινούριο...

Βενετοπούλα

ΜΥΘΟΣ

[Κατὰ τὸν Gargantua III 37 τοῦ Rabelais]

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 118]

Στοῦ Παρισιοῦ ἕνα μαγαζί,
μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρό,
γίνηκε αὐτὴ ἡ ἱστορία.
Ἕνας χαμάλης, πεινασμένος ὁ [φτωχός,
μποστὰ στὴν πόρτα, μὲ ἡσυχία
ἔτρωγε τὸ ψωμί του τὸ ξερὸ
καὶ, καθὼς ἔβγαινε ὁ καπνὸς
τοῦ ρόστου καὶ ἡ μυρωδιὰ τοῦ [καμπανίτου,
τοῦ φαίνονταν πὼς ἔτρωγε κι' αὐ- [τὸς
καὶ ἔπινε, μασσώντας τὸ ψωμί του,
τὸμορφο κρέας, τὸ καλὸ κρασί.
Σὰν τέλειωσε, — ἡ τύχη του ἡ [κακή,—
προβάλλει ὁ νοικοκύρης τοῦ μα- [γέρικου
καὶ μὲ φωνὴ πού σὰν θηρίου τρο- [μεροῦ
ἐμοιαζε, λέει στὸ φτωχό:
«—Θὰ μοῦ πληρώσῃς τὸν καπνὸ
ποὺ ἔτρωγες, καλέ μου, τόση ὥρα».
Ὁ ἄνθρωπός μας μ' ἀνοιχτὸ
μένει τὸ στόμα: «Ἔλα τώρα
μὴν κάνεις τὸν κουτό», τοῦ ξανα- [λέει ὁ Νικολός.
Τολμᾶ ἐπιτέλους ὁ φτωχός:
—«Μὰ ὁ καπνὸς πληρώνεται; τοῦ [λέει.
—«Καὶ βέβαια, τοῦ ἀπαντᾶ· στὸν [κόσμο αὐτὸ
τὸ κάθε τι πληρώνεται, μεγάλο [ἢ μικρό».
Πάνω σ' αὐτά, νά, ἕνας δικαστὴς
περνᾶ μὲ πόζα, μεγαλοπρεπής.
«Νὰ ποιός θενὰ μᾶς λύσῃ τὴ δια- [φορά!»
φωνάζουνε κι' οἱ δυό τους μὲ χαρά.
Σὰν ἄκουσε τὰ πράμματα αὐτός,
ἄπ' τὸ πουγγί του παίρνει μία λί- [βρα,
τὴ δίνει στὸν κὺρ Νικολὸ καὶ γε- [λιαστὸς
τοῦ λέει: «Τὴ λύση ἠῦρα».
Ὁ μάγερας στὴν τσέπη πάει νὰ [τὴ βάλῃ,
μὰ ὁ λειτουργὸς τῆς Θέμιδός τὸν [σταματᾶ:
— «Θὰ μοῦ τὴ δώσῃς πίσω κάλε!
Ἡ λίβρα εἶναι ὅπως κι' ὁ καπνὸς
ποὺ νόμιζε πὼς ἔτρωγε αὐτός·
φανταστικὸ τὸ πρᾶμα· θέλεις [πληρωμή;
θὰ τηνὲ πάρῃς, ἄνθρωπε μου, μά... [φανταστική!»
«Γειά σας!» προσθέτει καὶ ἀνα- [χωρεῖ.
Ὁ ξενοδόχος κατσουφιάζει γιὰ [τὴν ἀμοιβή,
τὸν συλλυπᾶται ὅμως ὁ χαμάλης:
—«Κὺρ-Νικολό μου, ἐσὺ δὲ σφάλ- [λεις!
γύρευες πληρωμὴ γιὰ τὸν καπνό [σου
ποὺ ἤτανε, μ' ὅλο τὸ δίκιο σου, [δικός σου
τὴν ἔλαβες λοιπὸν μὲ ἴδιο τρόπο
καί, μὰ τὸ Θεό, μὲ λίγο κόπο!»

Ἀφρᾶτο Γουρουνόπουλο

ΠΟΙΑ ΕΙΜΑΙ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 145]

Κατάγομαι ἀπὸ τὴ Βαρκελώνα τῆς Ἱσπανίας κι' ἤμουν ἡ πριγκήπισσα Μερσεδές, κόρη τοῦ Δὸν-Κάρλο-Φερνανδές. Περνοῦσα τὰ παιδικά μου χρόνια ἀμέριμνη καὶ εὐτυχισμένη στὸ μεγάλο μας παλάτι καὶ, καθὼς ἔβλεπα τοὺς γύρο μου εὐχαριστημένους, ἐνόμιζα ὅτι ὅλη ἡ ζωὴ εἶναι γέλιο καὶ χαρά. Ἀλλὰ ἀλίμονο! Ἔξαφνα τὰ πράγματα ἄλλαξαν καὶ σὲ μιὰ βδομάδα εἶδα τὴν ὡραία μου πατρίδα παραδομένη στοὺς Ἄραβες, τὸν πατέρα μου σκοτωμένο καὶ μένα τὴν ἴδια, μὲ πολλὰ ἄλλα κορίτσια τῆς ἡλικίας μου, σκλάβα σὲ μιὰ ἐχθρικὴ γαλέρα.

Τὸ τί εἶδαν τὰ μάτια μου κατὰ τὴ μεταφορά μας, δὲ θὰ σᾶς τὰ περιγράψω, γιατὶ εἶναι πολὺ λυπηρό. Μόνο θὰ σᾶς πῶ ὅτι στὴ φριχτὴ ὁδοιπορία στὴν ἔρημο τῆς Συρίας, πολλὲς ἀπὸ τὶς συντρόφισσές μου πέθαναν ἀπὸ τὶς ταλαιπωρίες καὶ προπάντων ἀπὸ τὴ δίψα. Τέλος ἐφθάσαμε στὸ Ἰσπαχὰν καὶ μᾶς ὁδήγησαν στὸ παλάτι τοῦ Χαλίφη Ἀλῆ, ἀνεψιοῦ τοῦ προφήτη Μωάμεθ. Ἐκεῖ μᾶς εἶπαν ὅτι μᾶς φέρνουν σ' αὐτὸν γιὰ δῶρο. Ἡ κόρη ὅμως τοῦ Χαλίφη, ἡ Φατμά, ὅταν ἔμαθε ἀπὸ τοὺς φύλακές μου ὅτι ἤμουν ἡ πριγκήπισσα Μερσεδές, ἔτρεξε ἀμέσως κοντά μου, μὲ φίλησε καὶ ἔπειτα παρακάλεσε τὸν πατέρα της νὰ μὲ χαρίσῃ σ' αὐτήν. Ἀπὸ τότε ζῶ κοντὰ στὴν ἀγαπητή μου Φατμά, ποὺ μὲ τὴ φιλία της μ' ἔκαμε νὰ ξεχάσω τὴ δυστυχία μου. Ποτὲ ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ συνηθίσῃ τὸ Ἰσπανικό μου ὄνομα καὶ εἰς ἀνάμνησή μιᾶς ἀποθαμένης ἀδελφῆς της, μ' ὀνομάζει:

Λεϊλὰ

Τ' ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 146]

Μὲ τὸν ἥλιο ποὺ θ' ἀνατείλῃ ἀπὸ τῆς Ἤρας τὸ Ναό, ἡ κυρὰ Διαμάνταινα θὰ σηκωθῇ. Ἑτοιμάζει τὸν καφέ, ταΐζει τὶς πολύχρωμες παλιές της κότες καὶ τἄλλα ζωνταν ά, κι' ἀφοῦ βάλει τὸ φαΐ στὴ φωτιά, κάθεται στὴν ἐξώπορτα καὶ δρασκρίαι τὴ ρόκα της γυρά, μιλώντας μὲ τὴ γειτόνισσα. Ἕνα πρωΐ, μὲ τὴ σταμνα στὸν ὦμο, τὴ θυμᾶται ἡ κοκόνα Μαργώ.

Φαινόταν τρομαγμένη, γιατὶ πλησιάζοντας λέει: «Ἀχ! Διαμάντω!—καὶ στιχοκοπιέται — ἀπόψ' εἶδα ὄνειρο φριχτό. — Σὰν τί, Μαργιώ;— "Ενα παπόρι φηλμισμένο τοῦ Τόγια ποὺ ἔπεσε στὴν ξέρα μας. Ἀη-Νικόλα μου, βοήθα! Τί νάναι τ' ὄνειρο δαῦτο; — Κάτι γοήγορο θὰ μάθῃς, γειτόνισσα», τῆς λέει, ἐνῷ φεύγει μὲ τὴ σταμνα στὸν ὦμο.

Δὲν εἶχε κάνει δέκα βήματα καὶ ξαναγυρίζει: «Καλὲ Διαμάντω, ἕνα κατὶ κτὸ πέλαο! — Ἀλήθεια; Κοντύλω, ἔ! Κοντύλω, τρέχα!— Τί θές, Διαμάντω; — Κάτι χανδυνεύει, Κοντύλω! — Οἱ καϊμένοι οἱ ἄνθρωποι! — Νά, βουλιάζει.— Ὁ Θεὸς νὰ τοὺς λυπηθῇ!» ἔλεγαν, βλέποντας ὁλοένα τὸ κοῖκι π' ὅλο μορφὴ ἀλλάζει.

"Ξαφνα ἀκούω ἀπ' τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου: «Παναγία μου! Χριστέ μου! Ἀη Φανούρη μου!!! βοήθα! κολαστήκαμε!..» καὶ μαζὺ ἕνα θόρυβο ποὺ μοῦ φάνηκε πὼς κάτι σὰν αὐτοκίνητο περνᾷ. Περιέργη γι' αὐτό, μὲ τὸ πλῆθος βρίσκομαι στὸ λόφο· καὶ τί νὰ δῶ; Μὲ τὴ μιὰ πτέρυγα χαλασμένη χάμω, ἤταν πεσμένο ἓν ἀεροπλάνο κι' ὁλόγυρα του ὅλη ἡ Καρυστο ποὺ τὸ κοίταζε μὲ περιέργεια καὶ θαυμασμό. Γιατὶ πρώτη φορὰ ἔβλεπαν τέτοιο πράγμα οἱ Καρυστινοί. Ἔτσι βεβαιώθηκα πὼς τὸ κοῖκι ἐκεῖνο ποὺ εἶδε ἡ Μαργιώ, ἤταν τ' ἀεροπλάνο.

Τρεῖς ἑβδομάδες οἱ ἐπισκέψεις τῶν Καρυστιανῶν ἤταν ἀληθινὴ λιτανεία.

Μιὰ φορὰ ἀκόμη τὸ εἶδα στὴν παραλία, ἀλλὰ πῶς; Νὰ σέρνεται κατὰ γῆς σὰ φίδι... Πέντ' ἕξη ἄνθρωποι μπροστὰ τὸ τραβοῦσαν καὶ τὰ παιδιὰ τὸ περιγελοῦσαν. Δὲν κρατήθηκα νὰ τοῦ πῶ: «Κατέχουν τῶρα καλὲς μεταφράσεις τῶν ἔργων των στὴ νέα μας γλῶσσα.

Ἐλευθέρις Ρουσσάκη, στὸ ἐρχόμενο φύλλο θὰ προκηρυχθῇ ὁ νέος διαγωνισμὸς πρὸς Σύνθεσιν Πνευματικῶν Ἀσκήσεων διὰ τὴν Α' Ἐξαμηνίαν τοῦ 1926, καὶ στὸ ἴδιο φύλλο ἢ στὸ ἄλλο τ' ἀποτελέσματα τοῦ περισινοῦ· (τοῦ ἐφετινοῦ βέβαια ἀκόμη.) Ἐπίσης θἀρχίσω τώρα καὶ τἀποτελέσματα ὅλων τῶν ἄλλων ἐκκρεμῶν Διαγωνισμῶν, τῶν ἐκτάκτων, γιὰ νὰ προκηρύξω καὶ μερικοὺς ἄλλους τέτοιους. Ὅσο γιὰ τὴν πρόταση τῆς *Ποικοκυρᾶλας*, ἔλαβα βέβαια πολλὰ κι' ὡραῖα σχέδια ἀναφορᾶς. Σκέφθηκα ὅμως ὅτι ἡ ἐκτέλεση πρέπει νἀναβλιθῇ γιὰ εὐθετότερο χρόνο, γιατὶ ἂν τὸ κάναμε τώρα, θὰ κινδυνεύαμε νὰ χάσουμε τοὺς κόπους μας καὶ τὰ μεγάλα ἔξοδα τοῦ τυπώματος κτλ. Αὐτὸν τὸν καιρό, βλέπεις, τὸ Κράτος κάνει οἰκονομίες. Κι' ἐπειδὴ τὰ πνευματικὰ τὰ θεωρεῖ περιττὴ πολυτέλεια, δὲν δίνει γ' αὐτὰ πενταρα. Κατὰ πᾶσα λοιπὸν πιθανότητα, θἀπέρριπτε τὴν αἰτησή μας ἐρωτὰ πολλῶν ἐπαίνων». Καὶ γιατὶ νὰ πάῃ ἔτσι χαμένη μιὰ ὡραία ἰδέα, ποὺ ἀργότερα ἴσως θὰ μποροῦσαμε νὰ τὴ βάλωμε σὲ πράξη μὲ πολὺ περισσότερες πιθανότητες ἐπιτυχίας;

Πραγματικῶς, *Γελασίνα*, τὸ «Στοιχεῖο» τοῦ *Πολικοῦ* "*Αστερος* ποὺ δημοσιεύθηκε σὲ κάποια Σελίδα του τόμου τοῦ 1914, ἔχει πολλὴ ὁμοιότητα μὲ τὸν ἐφετινὸ «Καλὸ Μαθητὴ» τῆς *Μελαγχρινῆς Νησιωτοπούλας*. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται βέβαια περὶ ἀντιγραφῆς. Εἶναι μιὰ σύμπτωση στὴν ἔμπνευση ποὺ ἐξηγεῖται εὔκολα, γιατὶ πολλὲς γάτες καὶ γατάκια παίζουν.. κιόλο τὴ νύχτα, ὅταν τὸ βρίσκουν ἀνοιχτό, καὶ πολὺ φυσικὰ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα μπορεῖ νὰ ἔ υχε στὴ *Μ. Νησιωτοπούλα* ὅπως καὶ στὸν *Π. Ἀστέρα* καὶ σ' ἄλλους ἀκόμα πολλούς. Νά, κι' ὁ κ. Φαίδων τράμαξε μιὰ νύχτα, ἀκούγοντας καθαρότατες νότες παίνου: τὸ ἔπαιζε ἡ Πίσσα.

Ὤ, θέ μου! Νὰ λάβω ἕνα τόσο ὄμορφο γράμμα, γεμάτο ἀγάπη, καὶ νὰ μὴν ξέρω ἀπὸ ποιὰ κάποια! *Κουκλίτσα* λέει ἀπὸ κάτω, ἀλλὰ ἐγὼ τέτοιο φαεδόνυμο δὲν ἔχω ἐγκρίνει. Ἂς μοῦ ξαναγράψῃ λοιπόν, πρῶτα γιὰ νὰ μοῦ πῇ ποιὰ εἶναι κι' ἔπειτα γιὰ νὰ κρατήσῃ τὴν ὑπόσχεσή της ὅτι θὰ μοῦ γράψῃ ὀτὸ ἑξῆς τόσο συχνά, ὥστε... νὰ τὴ βαρεθῶ! "Οσο γιὰ τὸ φύλλο, ἂς μὴ φιδᾶται, δὲν θὰ πάψω νὰ τῆς τὸ στέλνω ὅσο εἶναι πληρωμένη ἡ συνδρομή, ὅποιος κι' ἂν μοῦ γράψῃ νὰ διακόψω. Γιατὶ τώρα ξέρω πὼς θὰ τῆς τὸκαναν γιὰ τιμωρία ἐπειδὴ δὲν μοῦ γράφε., ἐνῷ ἡ καϊμένη μοῦ ἔγραφε καὶ πολλά.

Ὁ *Ξάνθιππος* μοῦ γράφει: «Ἀν πάρωμε ὡς μέσον ἕνα ὅρον τῶν γραμμάτων ποὺ λαβαίνεις κάθε ἑβδομάδα, τὸν ἀριθ. 20, ἔχεις λάβει ἀπὸ τὸ 1897 ἕως τὸ 1924, 44,720 γράμματα. Ἂς ὑποθέσωμε τώρα ὅτι κάθε γράμμα μὲ τὸ φάκελλό του ἔχει πάχος ἑ.ὸς φυλλαδίου· σοῦ ξέρεις τί ὄγκος κάνουν τόνα ἀπάνω στἄλλο; 17 μέτρα!» Αὐτὴν τὴν κολόνα ὁ *Ξάνθιππος* τῇ θεωρεῖ σὰν ἕνα μνημεῖο τῆς ἀγάπης ποὺ μοῦ ἔχουν τὰ Ἑλληνόπουλα καὶ πλέκει τὸ ἐγκώμιο τῆς Ἀλληλογραφίας μου ποὺ ἔμπνεύ καὶ διατηρεῖ αὐτὴ τὴν ἀγάπη. Ναί, ἀλλὰ οἱ ἀριθμοί του εἶναι πολὺ μικροί μποστὰ στοὺς πραγματικούς. Γιατὶ λαβαίνω ἀπάνω ἀπὸ 200 γράμματα τὴν ἑβδομάδα, ἐπομένως ἡ κολόνα τῶν ἐτῶν 1897—1924 θὰ ἤταν τουλάχιστο 170 μέτρα. Κι' ἄλλα τόσα ἂς ποῦμε, τῶν προηγουμένων ἐτῶν, ἀφότου φάνηκα! Νὰ ἀμέσως, «κατὰ τοὺς ρετριοτέρους ὑπολογισμούς», μιὰ κολόνα 340 μέτρων. Μνημεῖο μιὰ φορά! — Στὴν τελευταία του ἐρώτηση ἀπαντῶ: κανένα, γιατὶ οἱ συνέχειες τῶν ὑπαρχόντων ἔχουν ἐξαντληθῆ.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, *Φιλόσοφε*, ὅτι οἱ περισσότεροι κακοῦργοι θὰ γινόνταν καλοὶ ἄνθρωποι ἂν, μὲ τὸ πρῶτο ἔγκλημα, τοὺς ἔπιαναν καὶ τοὺς ἔκλειναν, ὄχι σὲ μιὰ ἀπαίσια φυλακὴ σὰν αὐτὲς ποὺ ἔχουμε, ἀλλὰ σ' ἕνα ἐλληνικὸ σωφρονιστήριο, σ' ἕνα σχολεῖο. Ἀλλ' αὐτά, δυστυχῶς, εἶναι μόνο στὴ θεωρία· στὴν πράξη συναντοῦν χίλια ἐμπόδια. Ἀξαφνα ἐμεῖς ἐδῶ: λυπούμαστε ἢ δὲν ἔχουμε χρήματα ἀκόμα καὶ γιὰ τὰ σχολεῖα τῶν καλῶν παιδιῶν, καὶ θἔχαμε γιὰ σχολεῖα κακοῦργων; Ὁπωσδήποτε ὑπ'ρχει ἕνα: τὸ Ἀβερώφειο Ἐφηβεῖο, γιὰ τοὺς ἀνηλίκους. Καὶ λαι συρ.εῖ ἀρκετὰ καλά. Ἀλλ' ἀρκεῖ; Τέτοια ἔπρεπε νὰ ὑπάρχουν ἐδῶ δυό-τρία, κι' ἀπὸ ἕνα σ' ὅλε· τὶς μεγάλες τουλάχ: τὸ πόλεις. "Ε, ποιός νὰ τὰ κά.ῃ; Καὶ μὲ τί λεπτά;.. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο δὲν ἔνεινε ἀκόμα συνιτὸ νἀναδεργανωθοῦν κι' οἱ φυλακὲς τῶν ἐνηλίκων κατὰ τὰ εὐρωπαϊκὰ ὑπόδείγματα. Εἶναι κι' αὐτὲς τόσο γεμάτες καὶ, καθὼς πᾶμε, θἀργήσουν τόσο νἀδειάσουν!.. Σήμερα σὲ πολλὲς πόλεις τῆς Ἑλλάδας καὶ τῆς Ὁλλανδίας, σαχνὰ οἱ φυλακὲς μένουν ἄδειες, μὲ μιὰ λευκὴ σημαία π' ὑ δείχνει ὅτι κανένας κατάδικος δὲν εἶναι μέσα. Πότε θὰ ἴδοῦμε καὶ μεῖς, σὲ μιὰ ἐλληνικὴ φυλακή, λευκὴ σημαία;..

Δὲν ἰδέρα, *Αἰγόκλημα*, πῶς; βρίσκεσαι τώρα στὴν Τρίπολη, ποτὲ δμως δὲν φαντεοθῆκα πῶς μὲ ξέχασες. Τὸ γράμμα σου μὲ συγκίνησε πολύ. Ναί, πολὺ καλὴ ἡ ἰδέα σου νἀρχίσῃς, ἀπὸ τὸ νέο ἔτος, νὰ κρατῇς Ἡ.ερολόγιο. Μόνο νὰ μὴ τἀφήσῃς γιὰ πολλὰ χρόνια. Γιατὶ τότε θὰ σοῦ εἶναι μιὰ ὡραία ἀνάμνηση, — τί λέω; πολλὲς, χλιες ὡραῖες ἀναμνήσεις. Θὰ τὸ φυλλομετρᾷς καὶ θὰ σ.ὸ φέργῃ ὅλη τὴ νεανική σου ζωή. Σοῦ σὸ νιτῶ ἀκόμα νὰ τὸ γράψῃς μὲ συντομία. Πολλὰ λόγια δὲν χρειάζονται. Καθημέρα νὰ σημειώνῃς τὰ κυριότερα ποὺ σοῦ συμβαίνουν. Χωρὶς σκέψεις καὶ χωρὶς φιλοσοφίες. Μόνα γεγονότα.

Χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία, *Μαρία Δ. Βλαχάκη*, καὶ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ συμπλήρωμα καὶ τὰ καλὰ λόγια. Καὶ σὲ δὲν ἔκαμες καλὰ ποὺ ἀργῆσες τόσο νὰ μοῦ στείλῃς τὸ πρῶτο σου γράμμα. Ἂς εἶναι, ἐλπίζω, μὲ τὸ νέο χρόνο, νὰ πάρῃς φαεδόνυμο καὶ νὰ μοῦ γράψῃς τακτικά. Θὰ διακριθῇς καὶ σὺ σὰν τὴν ξαδέλφη σου.

Μοῦ γράφει σήμερα κι' ἡ *Μάγισσα*. Καὶ ποθτα-πρῶτα μ' εὐχαριστεῖ ποὺ ἔμεινε αἰτία νὰ γνωρίσῃ δυὸ τόσο καλὰ κορίτσια, τὴ *Δέλια* καὶ τὴ *Μορέλλα*. ποὺ τοὺς κάνει ἕνα ὡραῖο καὶ δίκαιο ἐγκώμιο. Ὕστερα μοῦ ἀναγγέλει ὅτι ἀπαφασίσθηκε κι' ἀπὸ τὶς τρεῖς ἡ ἵδρυση ἑνὸς Συλλόγου ποὺ θὰ ἐργασθῇ στὰ Γιάννινα γιὰ τὴ διάδοσή μου. Καὶ τί ὡραῖο ὄνομα ποὺ τοῦ βρῆκαν: «Κυρὰ-Φροσύνη»! Ἔτσι ἔπρεπε νὰ ὀνομασθῇ ἕνας γιαννιώτικος Σύλλογος, ἀλήθεια. Ὅσο γιὰ τὴ φωτογραφία, ἔννοια τῆς, θὰ περμένω ὡς νὰ μοῦ στειλῃ. Βραδεῖα ἐστειλα.

Κι' ἕνα γεγονὸς μεγάλο, ἔκτακτο, κοσμοϊστορικό: Ὁ *Ἀθάμας*, ναί, ὁ *Ἀθάμας* κατόρθωσε ἐπιτέλους νὰ νικήσῃ τὴν πρωτάκουστη, τὴν ἀφάνταστη, τὴν ἀνεκδιήγητη... τεμπελιά του «περί τὸ γράφειν» καὶ νὰ μοῦ σκαρώσει ἕνα γράμμα ἀπὸ δυόμισυ σελίδες! Πῶς σᾶς φαίνεται; Τὸ περιμένατε ποτέ; — Ἐγὼ ὄχι. Εἶχα πιὰ ἀπαλπιοθῆ. Ἀλλὰ τί χαρὰ τώρα! Ὁ *Ἀθάμας* ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερία του· (γιατὶ ἡ τεμπελιὰ τὸν εἶχε σκλάβ.) Καὶ μοῦ ὑπόσχεται ὅτι θὰ ἰδῶ τἀποτελέσματα γλήγορα. Ἂς τὰ ἰδῶ!

Ὄχι, *Μαρουσιωτάκι*, δὲν σὲ ἐξάσσα καὶ μὲ πολλὴ μου χαρὰ ἔλαβα τὸ γράμμα σου. Ὥστε ἔχετε τώρα καὶ Γυμνάσιο στὸ ἀγαπητό σου Μαρούσι; Πολὺ καλὸ αὐτό!— Πολλὰ χαιρετίσματα κι' ἀπὸ μένα κι' ἀπὸ τὸν κ. Φαίδωνα στὴν ἐξιδέλφη σου, τὴν ἀξέχαστή μας πρῴην *Βαλκανικὴ Συμμαχία*: Ἐπίσης γράφει πολλὰ τῆς ἀδελφῆς σου, τῆς ἐπίσης ἀξέχαστής μας πρῴην *Ἴσσος Ἀράχνης*, καὶ πᾶς τῆς ὅτι πολὺ χαρήκαμε ποὺ εἶναι καλά.

Λυπήθηκα πολύ, *Πικρὴ Σελαβί*, ποὺ ἀρρώστησε ἀπὸ ὑ.ερκόπωση· ἀλλὰ ἐλπ ζω, ὅτι ἀφοῦ ὁ γιατρὸς σὲ βρῆκε καλά, θὰ φυλαχθῇς καὶ θὰ προσέξῃς νὰ μὴν τὸ ξαναπάθῃς. Γράφε τώρα καὶ τῆς καλῆς σου *Τριανταφυλλένιας* ποὺ θἀνησυχῇ βέβαια μὲ τὴ σιωπή σου. Ναί, ναί μενα μὰ ἔσσυν ἐξαιρετικὰ αὐτὰ ποὺ γράφει καὶ νομίζω ὅτι, ἂν θέλῃ κι' αὐτή, εἶναι καιρὸς νὰ τὴν... προδιδάσω σὲ συνεργάτρια. Ἀπὸ τὸ νέο χρόνο, ἐ;

Ὠραῖας τὴν *Ἐστιόλας* μοῦ ἐστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: *Πεπρωμένον*, *Ἀφρισμένο Κῦμα*, *Σακουστὰς Βιολίστας*, *Γλυκειὰ Πατρίδα*, *Λέλια* καὶ *Τριανταφυλλένια*. — Τοὺς εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ των λόγια. Σ' ἐρωτήσεις κι' ἀπορίες μερικῶν θἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Στὸ χωριὸ» τοῦ *Κρίνου* "*Ανθιμον*. Ὡραῖο τὸ ποίημα, ἀλλὰ ἔχει μερικὲς ἐλλείψεις ποὺ χτυποῦν ἄσχημα. Τὰ δυὸ πρῶτα τετράστιχα κανονικά: Ὁ πρῶτος στίχος ριμάρει μὲ τὸν τέταρτο κι' οἱ δυὸ μεσαῖοι μεταξύ τους. "Ετσι ἔπρεπε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ποίημα ὅλο, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἀλλάζει καὶ τὸ μέτρο. Ἀλλὰ στὸ τρίτο καὶ τὸ τέταρτο τετράστιχο ὁμοιοκαταληκτοῦν μόνο οἱ μεσαῖοι στίχοι καὶ ὁ τέταρτος τοῦ ἑνὸς μὲ τὸν τέταρτο τοῦ ἄλλου. Στὲν πέμπτο μόνο ὁ πρῶτος μὲ τὸν τέταρτο (γιατὶ τὸ *φύγει* τοῦ δεύτερου δὲν κάνει βέβαια ρίμα μὲ τὸ *φίλοι* τοῦ τρίτου.) Καὶ τέλος στὸ ἕκτο τετράστιχο συμφωνοῦν πάλι οἱ δυὸ μεσαῖοι μόνο. Οἱ μετρικὲς ἀνωμαλίες κι' ἐλευθερίες ταιριάζουν ἴσως σὲ μεγάλα ποιήματα, γιὰ μεγάλους. Ἀλλὰ τί ὑπόδειγμα θὰ πάρουν τὰ παιδιὰ ποὺ τώρα μαθαίνουν στιχουργική; Στὴ Σελίδα οἱ φόρμες πρέπει νὰ εἶναι ὅσο μπορεῖ πιὸ κανονικές. Γι' αὐτὸ ὁ *Χρόνος* "*Ανθιμος* μπορεῖ, ἂν θέλῃ, νὰ διορθώσῃ τὸ ποίημά του καὶ νὰ τὸ ξαναστείλῃ.—«Φθινοπωρινοὶ Διάλογοι» τοῦ *Γιούλη* "*Ανθη*. Ὑπερβαίνει τὶς δύο στῆλες (!) καὶ, μοῦ φαίνεται χωρὶς σκοῦπαλο λόγο. Τὸ ποιητικὸ αὐτὸ παραμιλητὸ μποροῦσε νἄναι καὶ τὸ μισό, καὶ τὸ τρίτο. Ἀλλ' ὅπως εἶναι μόνο τὸ μέτρο τῆς Σελίδας μας. Ἀλλὰ καὶ κουράζει.—«Θάλασσα» τοῦ *Μικροῦ* "*Αθηναίου*. Κι' αὐτὸ πολὺ ἐκτενὲς καὶ πολὺ μέτριο.

Ἐγκρίνονται: 3. «Ἀπὸ τὰ Φαιδρά» τοῦ *Κόμητος Φολνίκος*. Χαριτωμένα καὶ τὰ δυό. Ἡ γλῶσσα λιγάκι ἀνώμαλη, ἀλλὰ θὰ τὴν κανονίσω.—4.«Χουρμαδιές» τῆς *Παναγοῦ Παρών*. Μιὰ πολὺ ζωηρὴ «ἀκουαρέλλα ἀπ' τὴ χώρα τοῦ Νείλου». Μόνο τὴν ὀρθογραφία τῆς δημοτικῆς θὰ τὴν κάμω σύμφωνη μὲ τὴ δική μου (π.χ: αὐτά κι' ὄχι ἀφτά) Ἐπιτηρεμοκά, εἶναι ἴσως πιὸ σωστὰ ἔτσι ὅπως τὰ γράφει ἡ *Παναγοῦ Παρών*. Ἀλλὰ δὲν τὰ θέλουν στὸ Σχολεῖο κι' ἐγὼ γράφω τὴ δημοτική ὅπως εἶναι στὰ διδακτικά βιβλία.—5. «Ἐπὸ χωριὸ» τῆς *Θαΐδος*. Ἁπλὴ περιγραφή, ποὺ ἀφίνει ὅμως κάποια ἐντύπωση. Μὰ πολὺ μικρὰ διορθώματα θὰ δημοσιευθῇ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: *Κλέφτικο Βόλι*, ἀ. (μάρσεις). *Ἀνατέλλων* "*Ηλιος*, ἀ. (*ΑΣ*;;;;). *Ἀρχων τῶν Βρυκολάκων*.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Ἀργυρᾶν Σελήνην* (καλῶς νὰ ἔ.θῃς, σὲ περιμένω· τὴ φωτογραφία σου στεῖλε τὴν ἄλλη γνῶ· πάντα ἔχεις καιρό·) *Ἑλληνικὴν Ἀναγέννησιν* (σ' εὐχαριστῶ ποὺ ἔσπευσες νὰ μοῦ γράψῃς μόλις γάρτσος ἀπὸ τὸ μαγευτικὸ χωριὸ τοῦ Τοῦγέτου σας· τί ὡραῖο τὸ γράμμα σου! ναί, τώρα μπορεῖς νὰ μοῦ στείλῃς καὶ κομμάτι γιὰ τὴ Σελίδα, καὶ Π. Πνεύματα μπορεῖς νὰ στέλνῃς πάντα·) *Δοξασμένην Φουστανέλλαν* (ναί, εἶδες τί γράγορα παρνοῦν τὰ χρόνια; πότε εἶναι ποὺ πρωτοῦρθες νὰ γραφτῇς, μικρὲς μαθητὴς τοῦ "*Ελληνος*; καὶ νά, σήμερα εἶσαι ἀκδημαϊκὸς πολίτης ἡ... φοιτητάριον!) *Μικρὸν Δεξούδην* (σὲ συγχαίρω γιὰ τὴν εἴσοδό σου στὸ Γυμνάσιο ὥστε φοιτητάρι σὲ λίγο καὶ σύ!) *Ἥρωα τῆς Κρήτης* (κρίμα ποὺ ἤρθες κι' δὲν σὲ εἶδα· ἔ, ἂς ἐλπίσω τοῦ χρόνου·) *Ἐλέην*, *Μαρίκαν* καὶ *Κατίναν* (τάχιστα!) *Γλυκόμύριστο Κρινάκι* (τί νὰ γίνῃ! αὐ. τὰ εἶναι τὰ «ἀνάποδα τοῦ κόσμου»...) *Μαραμένη Νύστη* (ναί,

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ Πηνελόπη ἄκουσε τὴ μαμμά της νὰ λέῃ στὴν ὑπηρέτρια γιὰ κάποιο δίδραχμο ὅτι δὲν περνοῦσε, γιατὶ ἤταν σχισμένος ὁ

ἀφοῦ ἔγινε κι' ἄλλη μετάφραση τοῦ «Μικροῦ Λόρδου» καὶ βγῆκε καὶ σὰ βιβλίο, περιτὸ νὰ τὸν ξαναδημοσιεύσω· θὰ σᾶς ἔδωσα κάτι ἄλλο, πιὸ ἔγκυρο·) *Ἀφροστεφανωμένην Βαρκούλαν* (καλῶς ἦλθατε, εὐχαριστῶ, τὸ ἔλαβα, παρμένω·) *Ἰνδιάναν* (ἔ, κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτέ· θὰ μοῦ γράψῃς τουλάχιστο τώρα; ἑλληνικὰ παιδικὰ μυθιστορήματα δύσκολα γράφονται καὶ ἀκόμη πιὸ δύσκολα εἰκονογραφοῦνται·) *Πάρκισσον* (ἀπανιῶ παρατάνω· συμμορφώθηκα·) *Αἴαντα, Ἀριστοκράτισσαν, Σμύρνην* καὶ *Σα, Σόλωνα, Μυοσωτίδα, Ναυτόπουλο, Ρομαντικόν, Ἀγράμπελην, τῆς Μοίρας Ἀποπαίδι, Βιολέτταν* κτλ. κτλ.

Ι. Σαντοριναῖον, Κ. Ν. Νικητόπουλον, Σύλον Ἀπελέκητον (ἔστειλα.)

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 11 Ὀκτωβρίου, θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 222ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις δοκιμαὶ μέχρι 17 Δεκεμβρίου]

684. Λεξίγριφος

Ἀριθμὸ μὲ κ' ἔτι τί
Τοῦ φυτοῦ νὰ συνε ὡσῃς
Κι' ἂν τὸ κόψῃς, προσοχή
Μὴ τὸ χέρι σου ἀγκυλώσῃς.

Σμύρνης Καΐμος

685. Στοιχειόγριφος

Στὰ βραχώδη μου ἐδάφη,
Σὲ παλιοὺς καιροὺς, ἐγράφη
Ὑπερκόσμια ὀπτασία.
Ἀλλ' ἂν μ' ἀποκεφαλίσῃς
Καὶ τὸν τόνο μου κινήσῃς,
Δύναμη ἔχεις θαυμασία
Πού, σὲ θάλασσα ἢ ξηρά,
Δίνει ἀτούς τροχοὺς φτερά.

Πληγωμένο Περιστέρι

686. Μεταγραμματισμὸς

Κάνω Ὄμικρον τ' Ὠμέγα
Κι' εὐθὺς βλέπω θαυμα μέγα:
Στὸ ποτάμι ποὺ ἀφρίζει,
Ὅλο τὸ νερό . . . ξυνίζει!

Ὑπνιάρα

687. Αἴνιγμα

Δὲν σοῦ εὔχομαι νὰ πέσῃς
Σὲ κανέν' ἀπὸ τὰ δυό:
Ποταμὸς τἄρσενικό μου
Καὶ τὸ θηλυκὸ θερό.

Καμέλια

688. Κρικωτὸν

+ δις +
ος μος
+ ρις +

Νάντικατασταθοῦν οἱ σταυροὶ δ' ἄλλων τεσσάρων συλλαβῶν, ὥστε κάθε συλλαβὴ τοῦ σχήματος νὰποτελῇ μὲ τὴν ἑπομένην της μίαν λέξιν. Ὁ κύκλος ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ δεξιὰ κι' ἐκ τῶν κάτω πρὸς τἀριστερά.

Μικρὸς Ἀθηναῖος

689-693. Μαγικὸν Γράμμα

Ἐξ ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων νἀφαιρεθῇ ἓν γράμμα, πάντοτε τὸ αὐτό, καὶ νὰ σχηματισθοῦν μετὰ ἢ ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

κράτος, νάκος, καινός, κλίβανος, ἄκρον.

Ναυτικός

694. Μαγικὴ Εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος.

—Κώστα, Εὐτέρπη, Τάσο, ἐλάτε λοιπὸν νὰ πάρετε ἕνα κομμάτι.
— Ἀπὸ τί;
— Ἀπ' αὐτὸ ποὺ σᾶς εἶπα.

Ἐθελοντὴς

695. Ἀκροστιχὶς

Τἀρχικὰ τῶν κατωτέρω ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν θηρίον:
1, Ὑποζύγιον· 2, Τετράχειρον· 3, Ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν περίφημος· 4, Αἰσθη ἤριον· 5, Ἀρχαῖος θεός· 6, Μέγας ποιητής· 7, Νῆσος τοῦ Αἰγαίου· 8, Θηρίον· 9, Ὀπωρικόν· 10, Ὄρος τῆς Ἑλλάδος· 11, Πόλις ἀμαρτωλῶν.

Ἑλληνικὴ Δόξα

696. Μικτὸν

ο ε· ουο - θντς - * - δ - δξ ασσο

Δημοκρατικὴ Ἰδέα

697. Γρῖφος

ος
ος ος
τὸ ννννν ἢ ναὶ ΑΙ χέρσον
νννν ος ος
ος

Κορυφὴ τοῦ Ὀλύμπου

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

698. Logogriphe

Impératif mon premier;
L autre animal; mon entier
Une deesse
Chasseresse,

Ἀφράτο Γουρουνόπουλο

699. Étoile

* * *
* * *
* * *
* * * O * * *
* * *
* * *
* * *

Fleuve de France; ville d'Allemagne état d Europe; oiseau.

Βόλγας

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλλ. 91

462. Καρυᾶτις (Καρία, τίς.)—463. Ἴος-Κίος. —464. Τένος γάτος —465. Γο γράμμα Ξ 466. Δ
ΡΙΣ
ΔΡΑΜΑ
ΚΕΡΚΥΡΑ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

467 *Φίλει τὴν ἀλήθειαν κἂν πικρὰ ᾖ.* [Ἡ ἀνίγνωσις κατὰ στίχον ἐκ τῶν κάτω, λαμβανομένου ἑνὸς γράμματος ἐξ ἀριστερῶν· κι' ἑνὸς ἐξ δεξιῶν ἐναλλάξ.)—468. 5×2 + 10 : 4—5 = 0.—469. ΟΥΡΑΝΙΑ (Ὄλυμπος, ΜΥρων, ΣΥΡος, κ-ρΑξ, ΚιμωΝ, Ἄρτεμις, Ἀσπασία. —470. Ἡ ὑγεία εἶναι καλυτέρα τοῦ πλούτου.—471. *Κάκιστον ἡ Ἀπιστία* (κα, κι' εἰς το, νὶ ἀπ' ις, τί. α.)—472. Peché-pêche.—473.474 1, Rose, pose, pole, pâle. 2, Livre, litre, vitre, vite, vice.

Τὸ πρότιστον καθῆκον τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἔγκαιρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλᾶ στοιχεῖα δρ. 6 (τὸ ἐλάχιστον τίμημα.) Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ πλάγια δὲ στοιχεῖα λεπ. 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δραχ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δραχμὴς 3. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

(ΚΕ'—1213)

Γλυκὸ Χαμόγελο, Γιοῦ-Γιοῦ, Ξανθὴ Νεράϊδα, Σρίγγλα, ἀνταλλάσσουμε ἕνα τετραδιάκι; ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΣΙΣΣΑ

(ΚΕ'—1214)

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΜΙΚΡΟΚΟΣΜΟΣ»

ΜΠΟΕΜ, τὸ γράμμα σου ἐλήφθη καὶ σὲ δεχόμαστε εὐχαρίστως. Ἀνακαλύψεις: Τριλλὸ Ἀραπάκι, Μέγας Ἀλέξανδρος=Κωνσταντῖνος Σαββόπουλος, Ἐπιλεγόμενος Τρελλοκαρδερίνα, Ἄδρατος Ἀστυνομικός, Ἄγγελος Ἀγάπης=Μεταξᾶς, Ἄδρατος Ἀνιχνευτής=Χατζῆς, Ἄσπρη Γατούλα καὶ Μέντελσον=ἀδελφοὶ Καρατζᾶ, Μικρὸς Δεχοῦδης=Μακκᾶς. — Ἀνιχνευτὰν ΣΟΦΕΝ. Δ)σις: Γεώργιον Χαλκιοπούλου, Φίλωνος 41, Νεαριῶ.

(ΚΕ'—1215)

ΣΥΛΛΟΓΟΣ Η ΑΝΑΜΡΦΩΣΙΣ

Ἀποτελέσματα Ἀρχαιρεσιῶν:
ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΓΑΥΚΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ: ΟΝΕΙΡΟΠΛΟΣ ΨΥΧΗ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ: ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΙΔΕΩΔΕΣ
ΞΕΠΙΠΘΩΜΑΤΟΣ: ΝΕΦΕΛΩΔΗΣ ΟΥΡΑΝΟΣ
ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ: ΕΛΛΗΝΙΚ. ΙΔΕΩΔΕΣ
Δέχεται ἀντιπροσώπους Δ)σις: (ΚΕ'—1075).

(ΚΕ'—1216)

Τριανταφυλ. Μπουκετάκι, Ὀνειροπλέχτρα, Δὸν Ζουάν, Πανταχοῦ Παρών, Νιόβη, Ἄληστις, χαίρετε στὴν κάθε μιὰ μας ἕνα Σας τετραδιάκι (ΚΕ'—992) διά: — *Ἀργυρᾶ Σελήνη, Θέλμα*

(ΚΕ'—1217)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ἀκὸ τὶς 40 ἐξ ἑξῆς καλλιτεχνικὲς κατοῦλες, ὁ κλῆρος ξεχωρίζει βραβεύοντας: τοῦ ΕΣΠΕΡΟΥ, ΔΗΜΩΝΙΑΣ, ΔΡΟΣΟΣΤΑΛΙΔΑΣ· κι' ἀπ' τὰ λιγοστὰ τετραδιάκια τοῦ ΝΕΚΡΟΛΟΓΟΥΛΑ. Γ. Χάλια εὐχαριστῶ γιὰ τὴν καλοσύνη τῶν ἄλλων. ΤΖΕΝΝΥ

(ΚΕ'—1218)

Νιόβη, Γλυκὸ Χαμόγελο, Ζιούντεξ, θερμὰ εὐχαριστῶ.— Δεῖλὰ Χανούμ. Δ)σι; Μάρβελ. τί γίνεσαι; Ὁρμητικὰ Ἔφρατα, καλῶς ἤλθες. Διὰ βραβεῖον εὐχαριστῶ. Δ)σι: (ΚΕ'—846) ΚΡΙΝΑΚΙ

(ΚΕ'—1219)

Χά! χά! χά! Ἱδρύθη Πρακτορεῖον νεόντ.κτήβ! τοὺς κοιμένους! Ἐμπρός, ντεντεκτιβ, ἀνακαλύψτε τοὺς: ΑΦΑΝΕΙΣ

(ΚΕ'—1220)

Σύλλογε «Ἀνεμοστρόβιλε», ὑποτάξου γιὰ νὰ μὴν ἀφανισθῇς. Μέχρι τοῦ δίου φύλλου περιμένομεν ὑποταγήν. ΑΦΑΝΗΣ

(ΚΕ'—1221)

«Μικρόκοσμε», εἶσαι πολὺ μικροσκοπικός, καὶ δὲν διακρίνεσαι. Φοβοῦ τοὺς: ΑΦΑΝΕΙΣ

(ΚΕ'—1222

ΓΙΟΥ-ΓΙΟΥ, μεγάλη τιμὴ γιὰ μένα, ἂν δεχόσασε ἀνταλλαγὴ μιανῆς κιρτούλας. ΥΜΝΟΣ

(ΚΕ'—1223

Ἀπαχή, σιγὰ μὴν σκοντάψῃς. μᾶς τὰ ὅσες, καίμενε. ΣΕΛΑΝΖ, ἔλαβα Μ. Μ. ἀπαντήσω. Εὐχαριστῶ.— ΥΜΝΟΣ

(ΚΕ'—1226

ΑΡΓΥΡΑ ΣΡΑΝΗΝ, θερμὰ συγχαρητήρια γιὰ βραβεῖο. ΗΡΩΙΣ ΤΟΥ ΖΑΛΟΓΓΟΥ

(ΚΕ'—1225)

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΛΙΑΤΣΩΝ καὶ ἡ ΣΤΡΙΓΓΛΑ, μεσολαβήσει τῶν ΠΙΕΡΡΟΥΝΩΝ, συνεράχησαν.

(ΚΕ'—1224)

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΛΙΑΤΣΩΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Β' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ἐλάβαμε 71 κάρτες Εὐχαριστοῦμεν. ΒΡΑΒΕΥΤΗΚΑΝ: Α') ΜΠΡΙΚ, Β') ΞΑΝΘΗ ΝΕΡΑΪΔΑ, Γ') ΣΑΦΦΩ, Δ') ΓΛΥΚΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ, Ε') ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ, ΣΤ') ΑΣΡΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΔΟΦΟΡΟΣ, Ζ') ΤΑΝΙΑ, Η') ΚΕΡΒΕΡΟΣ, Θ') ΚΡΗΤΙΚΟ ΤΥΡΙ, Ι') ΑΠΑΧΗΣ,

Στείλατε 3 δραχ. ταχυδρομικὰ. Δ)σις: Σαράντην, Πάροδος Καλαβρύτων, Πάτρας. Διαγωνισιῶν
ΑΣΠΡΟΣ ΠΑΛΙΑΤΣΟΣ

(ΚΕ'—1227)

ΑΓΑΠΗΤΑ ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ, ἕνα σας τετραδιάκι γιὰ γνωριμία μεγάλη χαρὰ θὰ μοῦ προξενοῦσε. Θὰ μοῦ τὸ δρνηθῆτε; Μάρβελ, Θέλμα, Δαλάτα, Καμίλλη, Κόρη τοῦ Ζαλόγγου, περιμένω. Δ)σις: (ΚΕ'—1046). Εὐχαριστῶντας ἐκ τῶν προτέρων.
ΗΡΩΙΣ ΤΟΥ ΖΑΛΟΓΓΟΥ

(ΚΕ'—1228)

ΠΡΟΣΕΧΩΣ!
;!!; ΕΝΩΣΙΣ ΒΡΥΚΟΛΑΚΩΝ ;!!;
ΠΡΟΣΕΧΕΣΤΑΤΑΑΑ ! ! !

(ΚΕ'—1229)

Διαγωνισμὸς ἀγράφων καλλιτεχνικῶν καρτῶν, συμμετοχὴ μονόδραχμος, προϋπόθεσις τρίμηνος, βραβεῖα τρία, βιβλία διαπλάσεως κατ' ἐκλογὴν δραχ. 15, 10, 7. Δ)σις: (ΚΕ—761). ΕΛΕΥΘΕΡ. ΡΟΥΣΣΑΚΗΣ, ΠΕΓΑΣΟΝ ΚΡΙΝΟΥ

(ΚΕ'—1230)

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια μὲ ὅλους καὶ ὅλες *Κρίνακι, Βιολέττινη Ἀστραπή, ἔστειλα·* περιμένω. Δ)σις: Δημ. Δημητράκον, Ρόδον, διά:
ΔΙΑΒΟΛΕΜΕΝΟ ΡΟΔΙΤΑΚΙ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ
ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

(Ἀπὸ τοὺς ἐν παρενθέσει ἀριθμούς, ὁ πρῶτος εἶναι τὰ ταχυδρομικὰ τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ ὁ δεύτερος τοῦ Ἐξωτερικοῦ.)

Ὁ *Ἄγγελος τῆς Ἀγάπης* (μὲ 60 εἰκόνας) δρ. 30. (4,50, καὶ 9,50).

Ἡ Ἀδελφούλα μου, μυθιστόρημα Γρ. Ξενοπούλου, (μὲ 24 εἰκόν.) δρ. 15.—(2.— καὶ 5).

Τὸ Βιβλίο τῆς Συμπεριφορᾶς δρ. 7 (1,50 καὶ 3,50).

Τὸ Θῦμα τοῦ Φθόνου (μὲ 20 εἰκόνας) δρ. 25.—(3 καὶ 6.—).

Παιδικὸν Πνεῦμα (3 τομίδια) ἕκαστον δρ. 2,50.—(1,25 καὶ 3.—).

Πρόας ὁ Νικίου (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 25.—(3 καὶ 6.—).

Ὁ Πυρειοπώλης (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 25.—(3.— καὶ 6.—)

Ὑπὲρ Πατρίδος (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 25.—(3.— καὶ 6,50)

Ὁ Φώτης, ἔμμετρον διήγ. δρ. 7—(1,50 καὶ 3,50).

Ἀγγελική καὶ ἄλλα διηγήματα Σταυρούλας Μιαρκέτου, δρ. 10—(1 50 καὶ 3,50).

Διηγήματα καὶ Σκέψεις Στ. Μαρκέτου δρ. 10.— (1,75 καὶ 4.—).

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ

συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν τῶν διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας, ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. Ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.

Τύποις Π. Γ. ΜΑΚΡΗ καὶ Σία — Σοφοκλέους 8